

"SƏS" qəzeti mənim
ürün ən əxiz qəzəldir

"AK Parti Yeni Azərbaycan
Partiyası ilə işbirliyinə böyük
əhəmiyyət verir"

İlham Əliyev: "Biz nefti inkışafa çevirdik"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Euronews"
televiziyasına müsahibə verib

№ 042 (6967)

5 mart 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

Avropa İttifaqına üzvlük arzusunda olan

XƏYALPƏRƏSTLƏR

Rüfat Səfərov
Əli Kərimlinin
troluna çevrildi

14

COP yolu:
bizi nələr
gözləyir?

15

**5 Mart- Azərbaycanda
Bədən Tərbiyəsi və İdman
Gündüdü**

"YAP-in VII qurultayı yeni
tarixi mərhələnin əsasının
qoyulması demək idi"

4

Günəşə, Oda inam- Od
çərşənbəsi

12

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 1-də Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 10-cu və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 2-ci iclasları zamanı "Euronews" televiziyasına müsahibə verib. AZERTAC müsahibəni təqdim edir.

"Euronews": Xahiş edirik, ilk növbədə, bizə bugünkü tədbirlərin enerji sənayesi üçün əhəmiyyətindən, Cənub Qaz Dəhlizinin uğurlu istismarı və inkişafındaki nailiyətlər və gelecek addımlar barədə danışınız.

Prezident İlham Əliyev: Bilirsiniz ki, biz bu layihəye başlayanda bunun necə olacağına dair çoxlu müxtəlif ideyalar var idi. Nikin düşüncənlər də, bədbin düşüncənlər də var idi. Həmçinin elələr də var idi ki, düşünürdülər, biz bunu həyata keçirə bilməyəcəyik. Lakin biz əzmlə idik və bilirdik ki, bunu etmək mümkündür. Ancaq bizim geniş beynəlxalq əməkdaşlıqla ehtiyacımız var idi. Ona görə də bizə öz maliyyə imkanları ilə dəstək göstərmələri üçün aparıcı beynəlxalq maliyyə institutlarını dəvət edərək ölkələr arasında, şirkətlər arasında bu əməkdaşlığı qurmağa başladıq. Uzunluğu 3500 kilometr olan kəmər artıq arzu deyil, reallıqdır və o, getdikcə daha çox ölkələri əhatə edir. Çünkü bu gün açılış mərasimində dediyim kimi, bizim təbii qazı yeni təyinat nöqtələrinə nəql etməyə imkan verən yeni interkonnektorlarımız var. Bu, həqiqətən də enerji təchizatının, enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələlərin coğrafiyasını tamamilə dəyişir. On il bundan əvvəl başladılan təşəbbüsün yaxşı neticələrini gorəndə, əlbəttə ki, insan özünü hər zaman xoşbəxt hiss edir.

İlham Əliyev: “Biz nefti inkişafa çevirdik”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Euronews" televiziyasına müsahibə verib

"Euronews": Bu il həm də çox həllərdə iildir. COP29 üfüqdedir. Bu bərpəolunan enerji layihələrinin həyata keçirilməsi həqiqətən de Azərbaycanın dayanıqlı enerjinin geleceyini necə yönləndirdiyini göstərir.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, düşünürəm ki, bu, bizim ümumi yaşlı enerji gündəliyimizin və məsuliyyət hissəmizin bir hissəsini təşkil edir. Çünkü qazıntı yanacağı ilə zəngin ölkələr yaşıl enerji keçid-

də ön sıralarda olmalıdır. Biz bunu enənəvi ehtiyatlarımız çatışmadığında görə etmirik, ona görə edirik ki, neft-qaz satışından əldə etdiyimiz maliyyədən, gəlirlərdən bərpəolunan enerjiye sərməyə yatırmaq üçün istifadə etməklə töhfə vermək və buna ehtiyacın olduğuna dair ümumi bir anlayış yaratmaq istəyirik. Biz hər il bunu Bakıda görürük. Hər il biz Xəzər dənizinin getdikcə daha da dayaşlaşmasının şahidi oluruq. Dəniz kənarında, hətta bu-

rada Bakının mərkəzində yaşayan hər kəs bunu görür. Biz iqlim dəyişikliyinin fəsadlarını, təhlükəli fəsadları görürük, çaylarımızda su azalır, dağlarımızda qar azalır, Xəzər dənizində suyun səviyyəsi azalır. Əgər biz enerji və əzmlə bu məsələ ilə məşğul olmasaq, hamımız eziyyət çəkəcəyik.

Azərbaycanın bərpəolunan enerji layihələri gündəliyi çox iddialıdır. Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının hesablamalarına əsa-

sən, Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda potensialı 157 giqvat təşkil edir. Biz artıq bu mühüm yolu qət etmeye başlamışıq. Biz ola bilsin ki, 10 ilə ölkədə bərpəolunan enerjidən maksimum dərəcədə istifade etməyi və daxili bazarda təbii qaz istehlakını azaltmağı planlaşdırırıq.

"Euronews": Sizin çıkışınızda bir məqam xoşuma geldi. Siz söylədiniz ki, neft və qaza malik ölkələr günahlandırılmamalıdır. Qazıntı yanacağına sahib olmaq onların günahı deyil. Siz söylədiniz ki, onlar etraf mühitin mühafizəsi və yaşıl enerji keçid məsəlesi ilə necə məşğul olduqlarına görə qiymətləndirilməlidir. Siz həqiqətən de belə hesab edirsiniz, elə deyilmi?

Prezident İlham Əliyev: Bəli, əlbəttə. Bu işdə bir qədər mövzu dəyişilməlidir. Çünkü qazıntı yanacağına sahib olan ölkə olmaq sözsüz ki, bizim günahımız deyil. Düşünürəm ki, bu, bizim nailiyyətimizdir ki, biz neft və qaz ehtiyatları olan bir çox ölkənin üzələdiyi "neft lənətine" düşcar olmamağı bacardıq. Biz nefti inkişafa əvvəldik, sərvətin ədaləti paylanması təmin etməyə nail olduq. Son 20 ildə biz Azərbaycanda yoxsulluğun səviyyəsini 50 faizdən 5 faizə endirdik. Sizin Bakıda bütün gördükleriniz infrastrukturun tamamilə yeni inkişafi və insanların həyat səviyyəsinin yaxşılaşmasıdır. Əfsuslar olsun, indi deyirler ki, qazıntı yanacağı təhlükəlidir, mən fidir və günah bu ehtiyata sahib olan ölkələrdir. Menim mesajım ondan ibaret idi ki, bize gördüğümüz işə görə, gelirlər dən insanların ehtiyaclarını təmin etmək və yaşıl enerji gündəliyinə təkan vermek üçün necə istifadə etdiyimizə görə qiymət verin. Ümidvaram ki, mesajım eşidiləcək.

"Euronews": Cənab Prezident, Zati-aliləri, bize vaxt ayırdığınızda görə təşkkür edirəm.

“Ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlıq mövcuddur”

Prezident İlham Əliyev Bolqaristan Xalq Məclisinin sədrini qəbul edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev martın 4-də Bolqaristan Respublikası Xalq Məclisinin sədrini Rosen Dimitrov Jelyazkovu qəbul edib. Rosen Dimitrov Jelyazkov Bolqaristan Prezidentinin salamlarını və prezident seçkilərində qələbəsi münasibətə təbriklərini dövlətimizin başçısına çatdırıldı. Qonaq öz adından da Prezident İlham Əliyevi prezident seçkilərində inamlı qələbəsi münasibətə təbrik edərək vurğuladı ki, bu, Azərbaycan xalqının dövlətimizin başçısının siyasetinə mütləq dəstəyinin ifadəsidir.

Prezident İlham Əliyev təbriklərə görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Prezident Rumen Radevə çatdırmağı xahiş etdi. Rosen Dimitrov Jelyazkov Azərbaycan ilə Bolqaristan arasında münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq zəminində inkişaf etdiyini vurğuladı, iki ölkənin parlament nümayəndə heyətlərinin beynəlxalq təsisatlarda əməkdaşlığını qeyd etdi. O, Azərbaycanın işgaldən azad olunmuş ərazilərində aparılan bərpə-quruculuq işlərinə toxundu. Qonaq ölkəmizin COP29-a ev sahibliyi etməsi münasibətə təbriklərini

çatdırıldı və zəngin qazıntı yanacaq resurslarına sahib olmasına baxmayaraq, Azərbaycan tərəfindən yaşıl və bərpəolunan enerji sahəsində həyata keçirilən layihələrin önemini vurğuladı. O, Qara dənizin dibi ilə çəkiliçək elektrik kabeli layihəsinə Bolqaristannın da qoşulmaq niyyətini ifadə edərək, bütövlükdə ölkələrimiz arasında enerji sahəsində uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyini dedi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın

beynəlxalq hüququn prinsiplərinə uyğun olaraq öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etdiyini bildirdi. Bundan sonra bir sərə Avropa təsisatları tərəfindən Azərbaycana qarşı genişmiqyaslı kampaniyanın başlangıcını və bunun qərəzli xarakter daşıdığını qeyd etdi. Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Azərbaycana qarşı qərəzli və çirkin kampaniyanın aparıldığını deyən dövlətimizin başçısı bu cür yanaşmanın nümayəndə heyətimiz üçün dözləməz olduğunu vurğuladı. Bu ədaletsizliyə qarşı bir sərə ölkələrin parlamentləri tərəfindən mövqənin ifade olunduğunu qeyd etdi.

Azərbaycan Prezidenti hətta 2020-ci ilde 44 günlük Vətən mühəribəsi başa çatdıqdan sonra Azərbaycanın sülhün irəli aparılması üçün təşəbbüslerinə Ermənistanın müsbət münasibət bildirmədiyini, əksinə Qarabağda silahlandırma və militarizasiya siyaseti apardığını, həmin ərazilərə böyük həcmde minaların ve silah-sursatın göndərilməsini davam etdiriyini xatırladı.

Azərbaycan ilə Bolqaristan arasında

strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinə toxunan Prezident İlham Əliyev yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin və görüşlərin önemini qeyd edərək, öten ilin dekabrında Serbiyada Rumen Radevə keçirdiyi görüşü məmənluqla xatırladı.

Dövlətimizin başçısı yaşıl enerji layihəsi çərçivəsində Qara dənizin dibi ilə çəkiliçək elektrik kabeli layihəsinə Bolqaristanın da qoşulmaq niyyətini müsbət addım kimi dəyərləndirdi və bunun layihədə iştirak edən bütün dövlətlər tərəfindən dəstəkləndiyini vurğuladı.

Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin iclasının uğurla keçirildiyini deyən Prezident İlham Əliyev bu tədbirdə Azərbaycanın panavropa enerji təchizatçısı olmasının vurğulandığını bildirdi və Avropanın səkkiz ölkəsinin Azərbaycan qazı ilə təchiz olunduğunu qeyd etdi.

Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq kontekstində SOCAR-in Bolqaristanda ofisinin fealiyyət göstərməsi məmənluqla vurğulandı.

"AK Parti Yeni Azərbaycan Partiyası ilə işbirliyinə böyük əhəmiyyət verir"

YAP və AK Parti sədrlerinin müavinləri arasında görüş keçirilib

Martın 2-də III Antalya Diplomatiya Forumu çərçivəsində Türkiyənin hakim Ədalət və İnkışaf Partiyası (AK Parti) Sədrinin xarici əlaqələr üzrə müavini Zafer Sırataya ilə Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov arasında görüş keçirilib.

Antalya Diplomatiya Forumunun önemindən bəhs edən Zafer Sırataya YAP nümayənde heyetinin səfərinin və Forumda yüksək seviyyədə iştirakının Azərbaycan-Türkiyə dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin daha bir bariz nümunəsi olduğunu söyləyib. 2024-cü il fevralın 7-de keçirilən prezident seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin möhtəşəm qəlebə qazanması münasibətə tebriklerini çatdırıran Z.Sırataya bu qalibiyətin Azərbaycan dövlətinin və regionun, eləcə də Türk dünyasının gelecek təleyi baxımından böyük önəmə malik olduğunu qeyd edib.

İki ölkə arasında əlaqələrin ən yüksək zirvəde olduğunu diqqətə çatdırıran Z.Sırataya "Hər zaman iftخارla qeyd edir ki, Azərbaycan ile Türkiye daim bir-birinin yanındadır. Bu birləşmiş xalqlarımızın qurur mənbəyi, dövlətlərimizin isə milli gücümüz", - deyə vurgulayıb. Öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpə edən Azərbaycanın regionda və müasir beynəlxalq münasibətlər sisteminde mövqelərini möhkəmləndirdiyini qeyd edən Zafer Sırataya ölkəmizə qarşı bəzi qərəzi dairələrin, o cümlədən AŞPA-nın qeyri-objektiv mövqeyinin qəbul edilməz olduğunu söyləyib.

AK Parti Sədrinin müavini Azərbaycan-Türkiyə birliyinin Türk dünyasında rıfah və tərəqqiye xidmət etdiyini, sinxron fəaliyyətin Türk Dövlətləri Teşkilatının güc mərkəzine çevrilməsinə hədəfləndiyini qeyd edib.

İki hakim partiya arasındaki əlaqələrin Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin ən yüksək tərkib hissəsi olduğunu nəzəre çatdırıran Zafer Sırataya "AK Parti Yeni Azərbaycan Partiyası ilə işbirliyinə böyük əhəmiyyət verir. Qarşılıqlı səfərlərimiz isə ikitərəfl Münasibətlərimizin inkişafı baxımından olduqca vacibdir", - deyə bildirib. O, 2023-cü ilin dekabr ayında AK Parti nümayəndə heyetinin Azərbaycana səfərini məmənluqla xatırlayaraq səfər çərçivəsində məhsuldar görüşlərin keçirildiyini vurgulayıb. AK Parti Sədrinin xarici əlaqələr üzrə müavini bildirib ki, YAP ilə AK Parti ortaq hədəflərin reallaşdırılması üçün ardıcıl fəaliyyət göstərirler və qarşısında duran bütün məqsədləri gerçəkləşdirmək əzmindədirler.

Səmimi təbrik və yüksək diqqətə görə

təşəkkürünü bildirən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov "bir millət, iki dövlət" prinsipinə və dostluğa, qardaşlığı, strateji müttefiqiyyətə esaslanan Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin əsrlərin sınağından şərəfle çıxdığını və dünyada nümunəvi xarakter daşıdığını vurğulayıb. O, dövlət başçısı İlham Əliyevin Zəfer seçkilərindən sonra ilk rəsmi səfərini mehz Türkiyə Respublikasına gerçəkləşdirməsini bu reallığın daha bir bariz nümunəsi olduğunu bildirib.

YAP Sədrinin müavini Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpə etməsinin, Azərbaycan ilə Türkiyənin birgə təşəbbüsleri nəticəsində Türk dünyasında hemrəyliyin güclənməsinin bəzi dairələri ciddi narahat etdiyini, ölkələrimizə qarşı edaletsiz və qərəzli mövqe sərgiləndiyini bildirib. O, belə cəhdlərin ister Azərbaycanın, isterse də Türkiyənin müstəqili və principial siyasetinə təsir göstərə bilməyəcəyini vurgulayaraq iki qardaş ölkənin öz inkişaf yolunda inamlı irəlilədiklərini qeyd edib.

Tahir Budaqov söyləyib ki, Azərbaycan-Türkiyə birliyinin güclənməsində iqtidar partiyaları arasında münasibətlərin mühüm rolu var. 2021-ci il iyunun 2-də iki partiya arasında imzalanmış Əməkdaşlıq Protokolundan irəli gələn vəzifələrin uğurla icra olunduğu diqqətə çatdırıran YAP Sədrinin müavini qarşılıqlı səfərlərin həyata keçirilməsinin bu prosesə töhfə verdiyini söyləyib.

YAP Sədrinin müavini Antalya Diplomatiya Forumunun mötəbər beynəlxalq tədbir kimi dünyanın diqqət mərkəzində olduğunu vurgulayaraq Forumun bütün iştirakçı tərəflər üçün faydalı olacağına və səmərəli nəticələr verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər barədə müzakirələr aparılıb.

Qeyd edək ki, YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyetinin tərkibinə Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan-Türkiyə dostluq qrupunun üzvü Ramil Həsən və partianın Mərkəzi Aparatının informasiya texnologiyaları və ictimaiyyət əlaqələr şöbəsinin müdürü Nurlan Qələndərov daxildir.

"Azərbaycan dövləti Böyük Qaydışımızı kompleks şəkildə həyata keçirir" MÜNASİBƏT

"İşaldən azad olmuş torpaqlarımıza qayğıdan artıq geniş vüset alıb. Cəmi iki il bundan öncə biz sadəcə Zəngilan rayonuna qayğıdan danışırıqsa, bu gün Laçına, Füzuli, Şuşaya, Kəlbəcəre qayğıdan danışa bilirik. Bu coğrafi şaxələnmə və sürətli görülen işlər, ən əsası isə məcburi köçkünlərimizin öz torpaqlarına qayıtmak istəyi onu göstərir ki, Azərbaycan xalqı yüksək mənəviyyata mənsubdur və 30 illik işğal dövründə əsla öz yurdunu yadından çıxarmayıb". Bu sözleri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Hikmət Babaoglu deyib.

Onun sözlerine görə, ikinci mühüm məsələ Azərbaycan dövlətinin ezmkarlığı və məcburi köçkünlərin məslullaşması ilə bağlı ortaya qoyduğu qətiyyətli iradədir: "İnfrastruktur layihələrinin artıq başa çatmaq üzrə olması, logistik və dövlət xidmətlərinin əlcətan edilməsi şübhəsiz ki, vətəndaşlarımız üçün mühüm hadisədir. Çünkü bizim üçün ən vacib olan hər şeydən önce hər bir vətəndaş üçün Azərbaycanın istənilən coğrafiyasında dövlət xidmətlərinin və rifahın əlcətan olmasıdır. Yaşayış şəraiti yoxdursa, ən gözəl tikili bələ faydasız sayılır. Ona görə də Azərbaycan dövləti Böyük Qaydışımızı kompleks şəkilde həyata keçirir ve iş yerlərinin, sosial xidmətlərin də vətəndaşlar üçün əlcətan olması təmin edilir. Dövlətimizin məqsədi aydınlaşdır ki, 2026-cı ilə qədər 130 mindən çox vətəndaşımızın məskunlaşması nəzərdə tutulur. Bu da növbəti mərhələlərde daha intensiv məskunlaşma üçün şərtlər yaradacaq".

Ləman

"COP29 "yaşıl iqtisadiyyat" quruculuğuna yeni sərmayələr cəlb edəcək"

"Dünəninin ən böyük beynəlxalq konfransı hesab edilən BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzre Çərçive Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının - COP29-un 2024-cü ilədə Azərbaycanda keçirilməsi ilə bağlı qəbul olunmuş qərar olduqca mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu, bir çox nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərə ən yüksək seviyyədə ev sahibliyi etmiş ölkəmizə olan beynəlxalq etimadın növbəti göstəricisidir və Azərbaycanın daha da artan nüfuzunu nümayiş etdirir. 180-dən çox dövlətin nümayəndəsinin iştirak edəcəyi bu tədbir nehəng tədbirdə ətraf mühitin mühafizəsi, ekolojiya, "yaşıl enerji" sahələrində ixtisaslaşan qurumların təmsilcilerinin geniş müzakirəsi bu sahələrə sərmaya axıçılığını stimullaşdırır, "yaşıl iqtisadiyyat" quruculuğu yolunda təşəbbüsleri bir araya getirir. Bu baxımdan COP29 sammiti Azərbaycanın etibarlı tərəfdəş ölkə kimi dünyada açıq təşəbbüslerin açıq məkanına çevrilmesini şərtləndirmək, gelecek yeni enerji programlarında bölgənin aparıcı sərmaya nöqtəsinə çevrilmesini də təmin edəcəkdir". Bu sözleri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov deyib.

Millət vəkili qeyd edib ki, alternativ enerji ilə bağlı layihələr və "yaşıl enerji"nin dünya bazarına nəqli Azərbaycanın enerji siyasetində prioritet sahələrdən biridir: "Bu siyaset nəticə etibarilə Avropadakı tərəfdəşlərimizin maraqlarına xidmət edir. Bu mötəbər tədbirin "Yaşıl dünya naminə hemrəylik illi"ndə keçirilməsi nəticəsində Azərbaycan özünü en müsbət tərəflərini dünyaya çatdırıbilecek. Eyni zamanda, ölkəmiz həmin istiqamətlər üzrə yaxın bir necə 10 illiyə hesablanmış yeni siyasetin formalşdırılması üçün çox əlverişli imkanlar qazanacaq. Yəni, bu baxımdan düşünürəm ki, konfrans çox əhəmiyyətli tədbirdir. "Yaşıl dünya naminə hemrəylik illi"ndə isə Azərbaycanın bütün dövlət, özəl qurumları bu və ya digər formada birbaşa və ya dələsi ilə adıçəkilən proseslərdə fəal iştirak etməklə dövlətin bununla bağlı mövcud siyasetinə də dəstək vermiş olacaqlar".

A.Hüseynov bildirib ki, COP29-a beynəlxalq nəhəng iqtisadi tədqiqat və investisiya mərkəzlərinin, maliyyə institutlarının da böyük maraqlı vardır: "Onların sırasında Dünya Bankının (DB) xüsusi dəstəyi mövcuddur və Azərbaycan arasında faydalı münasibətlər fonunda DB-nin bu zirve görüşü prosesində ölkəmizdə hərtərəflə dəstək göstərəcəyi şübhəsizdir. DB "yaşıl iqtisadiyyat" böyük önem verir, sərmayeler cəlb edir. Xüsusilə ətraf mühitin mühafizəsi, ekolojiya, "yaşıl enerji" sahələrində ixtisaslaşan qurumlarla six əməkdaşlıq edir, iqlim dəyişmələrinə həsr edilmiş konfranslara dəstek verir. Azərbaycanın da hədəfləri bu istiqamətə yönəlib, "yaşıl iqtisadiyyat" quruculuğu istiqamətində davamlı proqrmalara start verilib, 2024-cü il "Yaşıl dünya naminə hemrəylik illi" elan olunub. Ona görə də DB-nin COP29 ilə çərçivəsində ölkəmizlə üst-üstə düşən hədəf prioritətlərə dəstək verəcəyi istisna deyil, bank artıq bu barədə öz niyyətini bəyan edib. Azərbaycanın ev sahibliyi edəcəyi COP29 turizmin inkişafına da töhfə verəcək. Bir aya yaxın dövrə 80 mindən çox turistin Azərbaycanda olması iaşə sektorunun, xidmət və turizmin əlavə dividendlər qazanması deməkdir".

L. Serraf

Martın 2-də III Antalya Diplomasiya Forumu çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov ilə Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Baş naziri, Ulusal Birlik Partiyasının (UBP) Sədri Ünal Üstel arasında görüş keçirilib.

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov xalqlarımız arasında ortaq dəyərlərə və tarixi ənənələrə əsaslanan dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin nümunəvi xarakter daşıdığını vurgulayıb. O, Azərbaycan ilə Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti arasında six temasların olduğunu, müxtəlif sahələri əhəse edən çoxşaxəli və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üçün geniş imkanların mövcudluğunu diqqətə çatdırıb.

Tahir Budaqov beynəlxalq münasibətlər sisteminin hazırlı reallıqlarının Türk dünyası üçün də yeni çağırışlar yaratdığını söyləyərək "Mövcud gerçəkliliklər fonunda xalqlarımızın həmrəyliyi və Türk dünyasında səmərəli işbirliyinin həyata keçirilmesi başlıca prioritətlərdəndir", - deyə vurğulayıb. O, Azərbaycanın erazi bütövülüyü və suverenliyinin tam berpasından sonra yaranmış reallıqlar neticəsinde Türk dünyasında da münasibətlərin keyfiyyətce yeni mərhələye yüksəldiyini vurgulayıb: "Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev Türk dünyasında əməkdaşlığın dərinleşdirilməsinə, Türk Dövlətləri Təşkilatının gücləndirilməsinə xüsusi önem verir və bu yonda

uzaqgörən siyaset həyata keçirir. Dövlət başçımızın qeyd etdiyi kimi, bizim ailəmiz Türk dünyasıdır".

YAP Sədrinin müavini Azərbaycan və Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin hakim partiyaları arasında işbirliyinin genişləndirilməsinin də xüsusi diqqət mərkəzində olduğunu nəzəre çatdırıb. 2023-cü ilin noyabrın 14-də Yeni Azərbaycan Partiyası, Ədalət və İnkışaf Partiyası və Ulusal Birlik Partiyası arasında üçtərəfli Anlaşma Memorandumun imza-

"Türk dünyasında münasibətlər keyfiyyətce yeni mərhələyə yüksəlib"

YAP Sədrinin müavini ilə Ulusal Birlik Partiyasının Sədri arasında görüş olub

canla münasibətlərə böyük önem verdiyini diqqətə çatdırıb. "Xalqlarımızı ortaq dəyərlər birləşdirir və bizim gücümüz birliyimizdir", - deyən Ü.Ustel birgə təşəbbüsler əsasında hazırda Türk dünyasının yüksəlen güce

rilecək qeyri-rəsmi Zirve görüşündə Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin dəvəti əsasında Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin də təmsil olunacağına məmənluqla diqqətə çatdırıran Ünal Üstel bu faktın dostluq və qardaşlıq münasibətlərimizin sarsılmazlığını bir daha təsdiq etdiyini vurğulayıb.

Hakim partiyalar arasında əməkdaşlığın yüksəlen xətt üzrə inkişafının təqdirəti oludunu diqqətə çatdırıb UBP Sədri "Türkiyə, Azərbaycan və Şimali Kiprin iqtidarı partiyalarının öten il imzaladıqları Anlaşma Memorandum işbirliyinin əsas istiqamətlərini müeyyənleşdirən "yol xəritəsi" kimi böyük əhəmiyyət daşıyır. Memorandumun yüksək səviyyədə icrası bize əhəmiyyətli uğurlar qazandıracıdır", - deyib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər, o cümlədən iki ölkə arasında təhsil və turizm sahələrində əməkdaşlıq məsələləri barədə müzakirələr aparılıb.

Qeyd edək ki, YAP nümayəndə heyətinə Milli Məclisin deputati, Azərbaycan-Türkiyə dostluq qrupunun üzvü Ramil Həsən və partiyasının Mərkəzi Aparatının İnformasiya texnologiyaları və ictimaiyyətə elaqələr şöbəsinin müdürü Nurlan Qələndərov daxildir.

lanmasının milli maraqlara əsaslanan qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üçün etibarlı zəmin yaratdığını bildirən Tahir Budaqov qarşıda duran bütün hədəflərin gerçəkləşdiriləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Ulusal Birlik Partiyasının Sədri Ünal Üstel Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Azərbay-

çevrildiyini vurgulayıb. O, Türk Dövlətləri Təşkilatının IX Zirvə Görüşündə ŞKTC-nin təşkilata müşahidəçi üzv statusunda qəbul olunmasının əhəmiyyətindən bəhs edərək Azərbaycanın qardaş dəstəyinin Şimali Kipr Türk xalqı tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini və heç zaman unudulmayacağıni bildirib.

Bu ilin iyul ayında TDT-nin Şuşada keç-

möhtəşəm qələbə qazandı. Nəticədə, Azərbaycanın erazi bütövülüyü və tarixi ədalət bərpa olundu. Təsadüfi deyil ki, Prezident, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri İlham Əliyev VII qurultayda giriş nitqinə də məhz Vətən mühabibəsində qazanılan Qələbə barədə fikir bildirmək le başlıdı: "Bizim şanlı Qələbəmiz qürur mənbəyimizdir. Bu gün bizim Qələbəmiz döyanın aparıcı ölkələrinin aparıcı ali məktəblərində öyrənilir. Azərbaycan xalqı birlik, həmrəylik göstərdi. Azərbaycan Ordusu reşadət, qəhrəmanlıq, peşəkarlıq göstərdi. Bütün xalqımız bir yumruq kimi birləşib, düşmənə sarsıcı zərbələr vurub, öz tarixi torpaqlarını işğalçılarından azad etdi. Biz bu tarixi missiyanı yerinə yetirdik".

Azərbaycan artıq yeni reallıqlar yaradıb. Bu baxımdan Yeni Azərbaycan Partiyası da öz fəaliyyətini zamanın tələblərinə və çağırışlarına uyğun formalaşdırmalı idi və etdi də. Biz çox sevinirik ki, partiyamız bu gün də inkişafdarlı və partiyamızın sıraları günü-gündən genişlənir. Ən sevindirici hallardan biri də, bu partiyaya gənc nəslin sürətli axınının olmasıdır. Əminliklə söyləmək olar ki, ümumxalq partiyası olan YAP bundan sonra da qarşısında duran strateji əhəmiyyətli vəzifələri uğurla yerinə yetirməkələ ölkəmizin dayanıqlı və dinamik inkişafına müstəsnə töhfə verəcək".

Ləman Sərraf

"YAP-in VII qurultayı yeni tarixi mərhələnin əsasının qoyulması demək idi"

Ölkəmizin ictimai-siyasi hayatında aparıcı rol oynayan, yaşındığı gündən xalqın partiyasına çevrilən, keçidiy illər ərzində şərəfli yolda qazandığı uğurlara nəzər yetirsek, böyük inam və qürur hissi ilə qeyd edə bilərik ki, Yeni Azərbaycan Partiyası yeni mərhələyə yol açıb. YAP-in 2021-ci il martın 5-də keçirilmiş VII qurultayında dövlət başçısının qarşıya qoyduğu vəzifələrin icrasına nail olunması siyasi sistem və ictimai-siyasi münasibətlərin inkişafına, demokratik dəyərlər və ənənələrin gücləndirilməsinə, ölkəmizin tərəqqisine yeni təkan verdi. Bu, həm Yeni Azərbaycan Partiyasının fealiyyətində, həm də ölkəmizin gelecek inkişafında yeni islahatlar mərhələsinin başlangıcı oldu". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputati Ceyhun Memmedov deyib.

Onun sözlərinə görə, son illerdə həyata keçirilən islahatlar idarəet-

mədə keyfiyyətin və səmərəliliyin daha da artırılmasına, vətəndaş məmənuniyyətinin yüksəldilməsinə xidmət edib: "Sosial islahatlar, idarəetmədə keyfiyyətin və səmərəliliyin daha da artırılması, vətəndaş məmənuniyyətinin yüksəldilməsinə xidmət, Prezident İlham Əliyevin öz vətəndaşına olan diqqət və qayğısına inanlılıq təzahürüdür..

5 mart 2021-ci il Yeni Azərbaycan Partiyasının VII qurultayının keçirildiyi zaman nitqində Prezident İlham Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının hansı çətin şəraitdə yaradılmışından, həmin dövrə xalqın böyük eksəriyyətinin heç nadən çəkinmədən, böyük cəsarət göstərərək, dövlətin maraqlarını hər şəyden üstün tutaraq ulu öndər Heydər Əliyevə müraciət etməsindən, gənc Azərbaycan dövlətinin həyatında yeni bir mərhələyə yol açmasından geniş bəhs etdi: "Biz bu tarixi yaxşı bilməliyik. O tarixi yaşamayanlar isə bunu öyrənməlidirlər. O tarixin canlı şahidləri öz xatirələrini bölüşməlidirlər ki, bu tarix əbədi yaşasın".

Biz o illeri yaxşı xatırlayıraq və müxtəlif istiqamətlərdə humanitar məsələlərin həlli, Azərbaycan diliinin təbliğili ilə bağlı ulu öndərin tar-

xi xidmətləri vardır. Azərbaycan dilini dövlət dili kimi təsdiqləmək məsələləri də mehz onun təşəbbüsü ilə həyata keçiriləb".

Deputat sözlərinə davam edərək bildirib ki, Azərbaycanın həm ölkə daxilində, həm regionda, həm xaricdə, dünya birliyində gedən proseslərdəki rolü artdıqdadır: "Bizim xarici siyaset konsepsiymizi da ulu öndər Heydər Əliyev qurmuşdur. Bu konsepsiya bu gün uğurla icra edilir. Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvləri, ulu öndərin siyasi xəttinə sadıq qalaraq onun siyasetini müasir dünyada aparmaq üçün öz səyərini artırmışdır".

YAP-in geniş beynəlxalq əlaqələrə malik olmaşı ölkəmizin dünyada nüfuzunun artırılması məsələsində mühüm rol oynayır. Bir çox ölkələrin siyasi partiyaları ilə ikitərəfli əlaqələrə malik olan YAP Avropa Parlamentində çoxluşa sahib olan Avropa Xalqları Partiyası ilə əməkdaşlıq edir, Asiya ölkələrinin siyasi partiyalarının təmsil olunduğu "Asiya Siyasi Partiyaları Beynəlxalq Konfransı" Daimi Komitəsinin üzvüdür. Bu ölkələr arasında en sıx əməkdaşlıq qardaş Türkiye ilə olan münasibətlərdə özünü daha aydın göstərməkdədir. Dostluq və qardaş-

lıq əlaqələri ölkələrimiz arasında digər sahələrdə olduğu kimi hakim siyasi partiyaların münasibətlərində də nümunəvi məcrada dinamik şəkildə inkişaf edir. Türkiyənin hakim partiyası Ədalət və İnkışaf Partiyası və Yeni Azərbaycan Partiyası arasında uzun illər davam edən əməkdaşlıq yeni mərhələyə qədəm qoydu. Partiya liderləri arasında olan dostluq münasibətləri AKP və YAP arasında əlaqələrin daha da yaxınlaşmasına, uğurlu təcrübə münbadılmasına təkan verəcəyinə əminlik yaradır.

VI qurultaydan bu güne qədər bir çox dəyişikliklər baş verib, yeni reallıqlar yaranıb. Bu qurultaya qədərki dövrün en böyük hadisəsi isə təbii ki, torpaqlarımızın işğaldən azad olunması idi. Azərbaycan Ordu 44 günlük Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandanımız cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə

5 Mart- Azərbaycanda Bədən Tərbiyəsi və İdman Günüdür

İdman siyasəti: sağlam nəsil, vətənpərvər gənclik

Prezident İlham Əliyevin 2005-ci il 4 mart tarixli Sərəncamına əsasən 5 mart ölkəmizdə hər il Bədən Tərbiyəsi və İdman Günü kimi qeyd edilir. İdmanın inkişafının idən-ilə vüsət alması ilə Azərbaycan dünyada güclü idman ölkəsi kimi tanınır.

Ölkəmizdə olimpiya hərəkatının başlanmasına və onun fəaliyyətinə bu günün prizmasından nəzər saldıqda gözlərimiz önündə bir qərinəyədək dövrün uğur və nailiyyətlərlə dolu mənzəresi açılır. Bəlkə de 30 ilin əvvəlində idmanın inkişafı ilə bu nöqtəyə gəlib çıxmışın mümkünluğu heç ağıla da gəlməzdi. Çünkü həmin dövr o dövr idi ki, ölkə iqtisadi cəhətdən tənəzzülə ugramışdı. Sovet imperiyasının buxovlarından yenice azad olan xalq olmazın çətinlikləri ilə üz-üzə qalmışdı. Bu, həyat tərzi olaraq gənclərimizdən də təsirsiz ötmürdü. Milli Ordumuzun

yenice təkmilləşdiyi o illərdə gənc oğlanlar 4-5 il əsgəri xidmet keçir, qayıdanlar işləmək üçün iş yeri tapmırı. Gənc qızların da

sosial həyatı çox passiv şəkildə idi, onların asudə vaxtlarının səmərəli təşkili üçün əsaslı bir ünvan yox idi. Belə bir dövrdə gənclərin üzüne onların maraqlarını təmin

edə bileyək qapıların açılması təbii ki, 30 ilin sonunda bu uğurların sadalanması ilə nəticələnəcəkdi. Bu qapı idmanın inkişafı, ölkəmizdə Olimpiya Hərəkatının başlanması idi. Bu, həm də ölkənin gelecek inkişafına istiqamətlənmiş siyasetin prioritətlərindən biri idi. Ölkəmizin başçısı cənab İlham Əliyevin dediyi kimi: "Azərbaycanda Olimpiya Hərəkatı və idman uğurla, sürətli inkişaf edir. Azərbaycan dünyada idman dövləti kimi tanınır. İdman Azərbaycanda dövlət siyasetidir. Dövlət bu istiqamətdə öz siyasetini apararkən idmanın hərtərəfli inkişafına nail ola bilməşdir".

Bədənin düzgün tərbiyəsi sağlam nəsil yetişdirir

Bədən tərbiyəsi, yeni bədənin tərbiyəsi hər dövr üçün ən aktual məsələdir. Yeni hər bir insan bədənini müəyyən istiqamətdə tərbiyə etməyi bacarırsa, zamanla onun faydalalarını da görməyə başlayır. Bədənin tərbiyəsi önce hər bir ailəde valideynlərin üzərinə düşən vəzifədir. Hər bir ata-ana övladının kiçik yaşılarından bədənin tərbiyəsinin

əsasını qoymalı, müxtəlif rejimlər tətbiq etməklə bunu onun vərdişiə çevirmeli və sağlam həyat tərzinin teməlini qoymalıdır. Bəzən bədən tərbiyəsi dedikdə çox insanlar tək idmani nəzərdə tutur. Lakin bu, belə deyil. İnsanın gün ərzində səhər saatlarından gün bitəndək fəaliyyəti onun bədənin tərbiyəsini xarakterizə edir. Bura səhər gəzintiləri də, yemek, istirahət saatları da, kitab oxumaq, dərs çalışmaq, hansısa bir iş görəmək də, yaxud eksine sağlam həyat tərzinə zidd olanların hər biri daxildir. Beleliklə lap kiçik yaşılarından bədənin tərbiyəsinə necə başlanırsa, sonrakı illərdə də həyatımız əsasən o qayda ilə davam etdirilir.

Sağlam həyatın, mənalı ömrün, cəmiyyətə layıqli olmağın, ən əsası isə vətənseverliyin, vətənpərvərliyin əsası bədənin tərbiyəye necə alışdırılmasından birbaşa asılıdır. Düzgün bədən tərbiyəsi sayesində şüurun, beynin sürətli inkişafı, hadisələrə baxış bucağının düzgün qurulması, cəmiyyətə sağlam şəkildə yanaşması ilə insan, sözün heqiqi mənasında, mənsub olduğu ölkə üçün uğurdu. Bunun üçün də bədən tərbiyəsinin inkişafı dövlətimiz tərfindən diqqətde saxlanılan prioritet məsələlərdəndir.

Geləcəyimiz olan gənclərin fiziki cəhətdən sağlam böyüməsində bədən tərbiyəsi və idmanın mühüm rolu vardır. Ona görə də ölkəmizdə bu sahənin inkişafı mühüm və qabaqcıl istiqamət kimi müəyyənəşdirilmişdir. Gənclərlə iş, bədən tərbiyəsi və idman sahəsində həyata keçirilən tədbirlər artıq öz behəsini vermekdədir.

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev ölkəmizə rəhbərliyinin hər iki dövründə bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafına xüsusi diqqət yetirmiş, gənc nəslin fiziki cəhətdən sağlam böyümesi qayğısına qalmışdır. Ulu Önderin 1994-cü il 26 iyul tarixli Fərmanı ilə Gənclər və İdman Nazirliyinin yaradılması ölkədə idmanın inkişafına güclü təkan vermişdir. Mehəz bu dövrdən başlayaraq Azərbaycanda idmanın və olimpiya hərəkatının inkişafı üçün dövlət səviyyəsində mühüm tədbirlər həyata keçirilmiş, 1997-ci ildən gənclər və idman siyasəti yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur. Həmin il iyul ayının 31-də cənab İlham Əliyevin Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidenti seçilməsindən sonra ölkəmizdə idman hərəkatı daha da genişlənmiş, bu sahənin inkişafına xidmet edən kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlanılmışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev demişdir: "Men imkan daxilində hamiya, gənclər isə, elbəttə, maksimum dərəcədə idmanla məşğul olmayı məsləhət görürəm. Ona görə ki, bu, sağlamlıq üçün, ilk növbədə cəmiyyət üçün faydalıdır".

Sağlam nəsil -güclü idman

Son illər ölkə iqtisadiyyatının sürətli inkişafı idman sahəsini də əhatə etmişdir. Ölkə başçısının diqqət və qayğısı ilə Azərbaycanın hər yerində müasir idman kompleksləri tikilib istifadəyə verilir, mövcud idman obyektləri günün tələblərinə uyğun yenidən qurulur, maddi-texniki baza möhkəmləndirilir.

Əvvəli Səh. 5

Prezident cənab İlham Əliyev Milli Olimpiya Komitəsinin 25 illik yubileyi münasibətilə keçirilən mərasimdə deyirdi: "Biz əlbətə ki, ilk növbədə, idmanla məşğul olmaq üçün şərait yaratmalı idik və bu istiqamətdə dövlət investisiyaları hesabına Azərbaycanda bir çox müasir Olimpiya idman qurğuları tikilib istifadəyə verilmişdir. Təkcə onu demək ki, Azərbaycanın bölgələrində 50-yə yaxın müasir Olimpiya idman Kompleksi tikilmişdir. Bakıda isə bu gün ən müasir idman infrastruktur mövcuddur. Əvvəlki illərdə tikilmiş idman obyektləri əsaslı təmir olundu və eyni zamanda, son illərdə bir neçə böyük stadiyon, idman zalları inşa edildi. Onların arasında əlbətə ki, təxminən 70 min tamaşaçı yeri olan Olimpiya Stadionunu qeyd etməliyəm. Milli Gimnastika Arenası, Su idmanı Sarayı və Bakı Atıcılıq Mərkəzinin tikintisi böyük investisiya tələb edən müasir idman qurğularıdır. Eyni zamanda, Bakıda idman şəhərciyi fəaliyyət göstərir. Bir sözə, son illər ərzində həm bölgələrdə, həm Bakıda idmanın inkişafına, infrastruktur layihələrinə qoyulan vesait öz nəticəsini verməkdədir".

Peşəkar idmançıların yetişdirilməsi, bu sahədə qazanılan nailiyyətlərin ildən-ile artması, beynəlxalq yarışlarda yüksək nəticələrin əldə olunması və ölkəmizin beynəlxalq yarışlara ev sahibliyi etməsi dövlətin bu sahəyə olan qayğısının nəticəsidir. Olimpiya

da da dalgalandırmağa nail oldular. 2022-ci ilin fevral ayında gənclərlə görüşündə Prezident İlham Əliyev onların Vətən mühərbişindən səhərət açaraq demişdir: "Şuşa qalasına dırmaşmaq, təkcə Daşaltıdan Şuşaya piyada getmək, necə deyərlər, böyük sınaqdır. Amma sənin üzərinə avtomatlardan, pulemyotlardan, tanklardan atəş yağıdırırsa, mənəvi və fiziki ruh yüksəkliyi lazımdır. Bu, mənəvi və fiziki ruhun birliyidir. Bəs əger bizim gənclər hazırlıqsız olsayıdı, əger onlar fiziki cəhətdən zəif olsayıdı, bacarırları? Bacarmazdalar. Ona görə idman bu deməkdir. Dinc həyatda da hökmən lazmıdır, hökmən".

Dövlətimizin başçısı onu da vurgulayır ki, bizim qabaqcıl, görkəmlı idmançılarımız bütün idmançılar üçün nümunədir. Çünkü onlar həm idmanda böyük uğurlar qazanıblar, həm də onların hamisi vətənpərvər insanlardır. Eyni zamanda, bizim çempionlarımız cəmiyyətdə də özlərini çox ləyaqətlə aparırlar. Bu, bir yeni davranış nümunəsidir.

5 Mart- Azərbaycanda Bədən Tərbiyəsi və İdman Günüdür

İdman siyasəti: sağlam nəsil, vətənpərvər gənclik

və dünya çempionatlarında qazanılan medalların, nailiyyətlərin sayı ildən-ile artır. Idmançılarımız 2008-ci ilin avqustunda Pekində keçirilən Olimpiya Oyunlarında uğurla çıxış edərək 7 medal qazanıb və Azərbaycan dönyanın iki yüzdən çox ölkəsi arasında 38-ci yeri tutub.

Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə "Idman il" elan edilən 2012-ci il də Azərbaycan idmançıları üçün uğurlu il olub. Kəramətli Londonda keçirilən XXX Yay Olimpiya Oyunlarında daha yaxşı nəticə əldə edib. London Olimpiadasında idmanın 16 növü üzrə 53 idmançı ile temsil olunan Azərbaycan 2 qızıl, 2 gümüş və 6 bürünc medal qazanmaqla bundan əvvəlki olimpiadaların rekordunu yeniləyib. 2016-ci ildə Rio-de-Janeiroda keçirilən XXXI Yay Olimpiya Oyunlarında isə Azərbaycan milli komandası medal sayına görə 14-cü yerdə qərarlaşdı. Idmançılarımız milli komandamızın aktivinə 18 medal yaddırdılar.

Idman sahəsində əsl yüksəlik dövrünü yaşayan Azərbaycanda mükemmel idman infrastruktur yaradılıb. Bakı Olimpiya Stadionu, Milli Gimnastika Arenası, Bakı Su idmanı Sarayı və digər möhtəşəm idman obyektləri bunun göstəricisidir. Bütün bunlar ölkəmizi beynəlxalq yarışların, dünya çempionatlarının keçirilməsi üçün əlverişli məkana çevirib. Təsədüfi deyil ki, belə möhtəşəm idman qurğuları 2012-ci ildə futbol üzrə 17 yaşlı qızlar arasında dünya çempionatının, 2015-ci ildə birinci Avropa Oyunlarının, 2016-ci ildə futbol üzrə 17 yaşadək oğlanların arasında Avropa çempionatının, 42-ci Ümumdünya Şahmat Olimpiadasının, 2017-ci ildə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının və qadınlar arasında voleybol üzrə Avropa çempionatının, 2019-cu ildə bədii gimnastika üzrə dünya çempionatının, habelə Formula-1

Azərbaycan Qran-prilərinin, 2021-ci ildə futbol üzrə Avropa çempionatının müəyyən mərhələlərinin yüksək səviyyədə təşkil olunması ilə nəticələndi.

Bədən tərbiyəsi və idman vətənpərvərlik hissini təməlidir

"Idman təkcə fiziki sağlamlıq deyil, bu, həm də özünənimdir, iş qabiliyyətidir, mənəvi vəziyyətdir", - deyən Prezident İlham Əliyevin bu dəyərləri fikirlərinə istinadən deyək olar ki, bəli, idman sağlamlıqla yanaşı, həm də özünənim, eyni zamanda qorxmazlığı, əyilməzliyi, igidiyi özündə ehtiva edir ki, bütün bunlar isə insanda vətənpərvərlik hissini formalasmasında böyük əhəmiyyətə malikdir.

Ölkəmizdə gənc nəsil bədən tərbiyəsi və idmanla küləvi şəkilde məşğul olduğundan bu, son illər vətənpərvər gəncliyin də yetişməsində mühüm rol oynamışdır. Sağlam həyat tərzi, düzgün yaşam, cəmiyyət üçün gərklə fərd olmaq insanda Vətəninə, torpağı-

na, el-obaşına sevgi, qədirbilənlilik hissini formalasdırı amillərdir. Bugünkü gəncliyin yüksək vətənpərvərlik keyfiyyətinə malik olmasında bu sahəye göstərilən diqqət və qayğı öz sözünü deyib. 2020-ci ildə 44 günlük Vətən mühərbişində gənclərimiz dünyaya nümunə olan vətənpərvərliyi dövlətimizin vətəndaşına göstərdiyi qayığın bəhrəsi kimi təzahür etdi. Statistikaya görə Vətən mühərbişində idman sahəsi üzrə 500 nəfər iştirak edib. Onlardan 54 nəfəri şəhidlik zirvəsinə yüksəlib. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərə 390 nəfər könüllü kimi qatılıb. Hərbi xidmətə çağırılanlar 33, hərbçi kimi iştirak edənlər isə 23 nəfər olub. Mühərbi iştirakçılarından 67 nəfər yaralıbanıb.

Gənclərimizin torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda göstərdikləri şücaət, onların fiziki gücü, son nəfəslərinə dek reşadətə döyüşməsi, torpaq, Vətən uğrunda şəhid olması göstərdi ki, bu xalqın övladlarının Vətən sevgisi bütün sevgilərdən, isteklərdən ondedir. Hər bir yarışda Azərbaycan bayrağını qururla dalgalandırmağa nail olan idmançılarımız üçrəngli bayrağımızı Qarabağ-

Uşaqların, yeniyetmələrin, idmanla məşğul olmaq istəyənlərin də onlara oxşamasını vurgulayan ölkəmizin rəhbəri qeyd edir ki, onlar görülər ki, əger sən idmanda böyük uğur əldə etmişənse, cəmiyyətdə özünü ləyaqətlə aparsansa, öz həyatını ləyaqətlə qura bilərsən. Ona görə, son illər ərzində idman bölmələrinə müşahidə olunan kütłəvi axın bu səbəblərdən qaynaqlanır. Bu, məni çox sevindirir. Çünkü bizim gənclər idmanla nə qədər çox məşğul olsalar, onlar üçün də, dövlət üçün də bir o qədər yaxşı olacaq. Idmanla məşğul olanlar vətənpərvər insanlardır. Idman qələbələri hər bir vətənpərvər Azərbaycan vətəndaşını sevindirir. Hər dəfə biz beynəlxalq yarışlarda görəndə ki, bizim bayrağımız qaldırılır, ürəyimiz fərqli dolur. Bu sevinc anlarını bizə idmançılar yaşadır. Əminəm ki, gələcək yarışlarda idmançılar yənə də qələbə qazanacaqlar, Azərbaycan xalqını sevindirəcəklər.

Bəli, Olimpiya Hərəkatının uğurları ölkəmizə ötən 20 ildə yüksək səviyyədə rəhbərlik edən dövlət başçısının, eləcə də Olimpiya Hərəkatının rəhbərinin uğurları, yüksək idarəetmə təfəkkürü ilə gələcəyə hesablanmış siyasetin nəticəsi, nəyi nə vaxt etməyin əyani göstəricisidir. Elə Azərbaycanın bugünkü inkişafı da, 2020-ci ildə 30 illik mücadilənin sonu olaraq 44 gündə Qarabağ işğaldan azad olunması da, 2023-cü ilin 20 sentyabrında birgündək lokal xarakterli antiterror əməliyyatı nəticəsində ərazi bütövlüyümüzün bərpası da, bu gün ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artması də dövlətimizin başçısının nəyi nə vaxt edacəyini düzgün müyyənləşdirməsinin bariz göstəriciləridir.

Mətanət Məmmədova

Hələ də xəyallar aləmindən yaxa qurtara bilməyən erməni cəmiyyətinin indi də könlündən keçən Avropa İttifaqına bərabərhüquqlu üzv olmaqdır. Haylar üçün ən qısa yolu sadəcə arzu etmək və xəyal qurmaq olduğunu görmək üçün qısa bir müşahidə kifayət edir. Tarix boyu öz niyyətlərini xəyalı şəkildə ortaya qoyan haylar öz ənənələrinə sadıq qalaraq, yənə də özlərini Avropadə görə başlayıblar və hətta həmin ölkənin hakimiyyət komandasında təmsil olunanlar belə xəyal-ların quluna çevriliblər...

Ermənistən parlamentinin spikeri Alen Simonyan da xəyalperəstlər cərgesində özünəməxsus yer alıb və öz ölkəsinin Avropa perspektivləri haqqında xəyal quran bu adam da rəsmi İrəvanın Avropa İttifaqı ilə bağlı yaxın planlarını da açıqlayıb. "Ermənistən Avropa İttifaqına üzvlüyə namizəd olmağa hazırlaşır", deyən erməni siyasetçi brifinqdə bildirib ki, hakimiyyət Ermənistən Nato-ya daxil olması imkanını müzakirə etməyib, əksinə, Avropa İttifaqı ilə "münasibətləri gücləndirir", müzakirələr aparmaqdə da davam edir. Hansı münasibətləri gücləndirir və nəyin müzakirəsindən səhbət getdiyini işaret etməmişdir. Avropa İttifaqına gəlincə, bu, hərbi ittiifaq deyil, biz əlaqələri gücləndirməyə hazırlıq. Bu gün demokratiya bizim ən böyük təhlükəsizlik sistemimizdir", deyən həmin o spiker Avropa İttifaqına üzvlüyə Ermənistənə namizəd olmaq imkanları barədə ağız dolusu danişib, amma cəfengiyatdan başqa bir şey səsləndirməyib. Hətta Ermənistənən Avropa İttifaqı ilə münasibətləri dərinləşdirməyə və Al üzvlüyünə namizəd olmağa hazır olub-olmamaları barədə jurnalıstin sualını cavablandırırcən, Simonyan qətiyyətlə, "biz hazırlıq" deyib, halbuki, Ermənistənən buna hazır olması üçün bir neçə onilliklər belə vaxt tələb olunur. Çünkü bunun üçün həmin ölkədə köklü dəyişikliklərin olması tələb olunur və bu dəyişikliklər Ermənistən üçün daha bir xəyal deməkdir.

Əlbəttə ki, erməni cəmiyyətinin istəyi, özü də bu acınacaqlı durumda olan bir toplumun istəyini başa düşmək çətin deyil. Böyük Avropa ailəsinə daxil olmaq Ermənistən üçün göydəndüşmə olar. Amma bu göydəndüşmə elə özü bir xəyaldır və reallıqla qətiyyən əlaqəsi belə yoxdur. Əger ermənilər qonşu ölkənin, Gürcüstanın timsalında hadisələrə bir nümunə kimi baxsalar, xəyallar aləmindən qopa və guppultu ilə yere düşə bilərlər. Gürcüstanın da bir vaxtlar belə Avropa İttifaqına üzvlükle bağlı fikirlər səsləndirdiyini xatırlamaq kifayət edir ki, bəzi məqamları inidən müyyəyen etmək olsun. Xatırladığımız kimi, 2014-cü il iyunun 27-də indi Gürcüstanın keçmiş baş naziri İraklı Qaribaşvili ilk dəfə Brüsselde keçirilən konfransda ölkənin 5-10 il ərzində Al-nin tamhüquqlu üzvü ola biləcəyini bildirmişdi. Lakin bu proqnozlar hələ də özünü doğrudə bilmədi. Onu da unutmaq lazımlı deyil ki, Ermənistənən fərqli olaraq, Gürcüstanın Avropa standartlarına daha yaxın olması fonunda həmin ölkə belə hələ də Avropa ailəsinə daxil ola bilməyib. Hər halda, bütün göstəricilərə görə qonşu dövlətdən, Gürcüstanın geri qalan Ermənistənən ləp elə Sarkisyanın hakimiyyəti dövründən belə Avropaya integrasiya xülyası ancaq xəyal ola bilər və buna inananlar da xəyalperəstlərdir...

Ermənistən indi ümid edir ki, Avropa İttifaqına Fransanın himayədarlığı sayəsində qoşulacaq. Amma bu, çox böyük bir yanlışlıqdır, çünki Fransa qətiyyən erməni maraqları naminə çalışır. Rəsmi Paris Cənubi Qafqazda öz ambisiyaları üçün

Avropa İttifaqına üzvlük arzusunda olan XƏYALPƏRƏSTLƏR

müxtəlif manipulyasiylara el atı və həmin Avropa ölkənin bu zaman Ermənistən hakimiyyətinə qızıldan dağlar vəd etməsi də bir manipulyasiyadır. Məhz həmin manipulyasiyalardan düzgün nəticə çıxara bilməyən Simonyan kimi xəyalperəstlər də göz önünde olan Rusiya faktorunu nəzərə belə almadan xəyallar aləminə səyahət etməyə və hətta erməni cəmiyyətinə də ümidi verməyə tələsir. Dərk edə də bilmir ki, Moskva heç zaman İrəvanı öz ixtiyarına buramayıb və hadisələri izləməsi, nəzarət etməsi, hətta təsir mexanizmini, rıqaqlarını belə saxlaması fonunda Ermənistənən Avropa ailəsi barədə düşünməsi də utopiyadır. İrəvan ancaq Qərb və Avropa barəsində düşünür, amma gələcək addımlarının məhz elə Rusiya tərəfinin gələcək addımlarından asılı olması deyəsən heç nəzərə də alınır. Nəzərə də alınır ki, Fransa nə qədər əldən-ayaqdan getsə belə Rusiyanın eli Ermənistənən üzərində çəkilməsə, hayalar müsteqil düşünmək belə imkanları olmayacaq. Belə olan halda, Fransa dondan-dona girsə də Ermənistən üçün heç nə edə bilməyəcək. Hətta həmin ölkənin Avropa İttifaqına qoşulması üçün Fransa himayədarlıq etmək niyyətində olsa belə, yenə de neticəsiz qalacaq və ən azından Gürcüstanın misalında bütün dünya bu reallığın şahidi olduğu kimi, ermənilər də ağıllarını başlarına vaxtında yığalar və xəyallara çox qapılmasalar da-ha yaxşı olar.

Diqqətə çatdırıq ki, Ermənistənən Avropa İttifaqına daxil olma ehtimalı sıfır seviyyəsindədir. Əvvəla ona görə ki, həmin ölkənin sözügedən quruma daxil olması barədə ancaq elə Ermənistən özündə müzakirələr gedir, başqa yerdə yox. Nə Avropa İttifaqı, nə də himayədar bildikləri Fransa belə bir niyyətdə də deyil. Digər tərəfdən də axı Ermənistənən Avropa İttifaqına daxil olması üçün İrəvanın həm xarici, həm də daxili siyasetinin tam yenidən qurulması tələb olunur. Ermənistənən məhz Avropa İttifaqının bərabərhüquqlu üzvü olmasi üçün erməni arzuları, erməni xəyalla-

ri kifayət etmir. Heç Avropa İttifaqı da bərabərhüquqlu üzv qəbul edilməsi məsələsində xəyalperəstlərin fikirlərini belə nəzərə alası deyil. Qurum üçün əsas məsələ tamamilə başqadır və ən əsası da işğalçı ölkənin köklü şəkildə dəyişikliklərə nail olması, ələlüsüs də xarici və daxili siyasetinə "el gəzdirməsi" gərəkir. Bunu isə Ermənistəndən gözləmək sadələvhələr olardı.

Ermənistənən KTMT-dən çıxmazı, Rusiya sərhədçilərinin həmin ölkədən çıxarılmaması, Gümrüdəki Rusiya hərbi bazasının levgi, ümumiyyətdə, Moskvanın təsirinin minimuma endirilməsi hayalar üçün heç də asan gəlməsin və bunlara nail olacaqlarını yuxularında belə görə bilmirlər. Amma diq-qətə çatdırıq ki, onların yuxularına belə girmeyən həmin o sadalananlar Ermənistənən Avropa İttifaqına daxil olması ilə bağlı danışqlar üçün sadəcə müqəddimə, başlanğıc və ilkin şərtlərdir. Daha dəqiq desək, İrəvanın xarici siyasetinin tamamilə yenidən istiqamətləndirilməsi bu yolda ancaq ilk addım hesab olunur. Üstəlik, Ermənistənən Avropa İttifaqına daxil olması, bərabərhüquqlu üzvü olmasi üçün daha çətin şərt həmin ölkənin daxili siyasetinin tamamilə yenidən qurulmasıdır. Bu isə hayllara heç də asan gəle bilməz. Onlar özəri də hamidən yaxşı bilirlər ki, həmin ölkədə korrupsiyanın aradan qaldırılması, insan hüquqlarının müdafiəsi standartlarının tətbiqi və bazar iqtisadiyyatına keçid tələb olunacaq. Daha dəqiq desək, Ermənistənda olmayan mövcud vəziyyətin yaradılmasına tələb olunması mütləq şəkildə gözənləniləndir. Amma belə şərtlərin və vəziyyətin öhdəsindən gəlmək hayalar üçün çətin məsələdir. İndi nəinki Simonyan, ümumiyyətdə, erməni cəmiyyəti başa düşməlidir ki, Ermənistəndəki real həyat Avropa standartlarına, normalarına və dəyərlərinə tamamilə ziddir. Belə bir ziddiyətin fonunda isə Avropa İttifaqının bərabərhüquqlu üzvü olmaq arzusu en azından bir neçə onilliklər boyunca məhz xülya və xəyal olaraq qalır və buna inananlar da xəyalperəstlər kimi görünürler.

Əgər haylar elə hesab edirlərse ki, Avropa İttifaqının bərabərhüquqlu üzvü olmasi üçün sadalananlardan daha çox Fransanın himayəsi, dəstəyi önəmli rol oynayır, yənə də yanılır. Birinci ona görə ki, Fransanın istəyi də, himayəsi də, dəstəyi də heç nəyi deyişən deyil. Çünkü Avropa İttifaqında təkcə Fransadan başqa digər dövlətlər, özü də daha ciddi söz sahibinə sahib dövlətlər var və onlar üçün rəsmi Parisin, yaxud da Makronun mövqeyi önemli deyil. Hüquqi baxımdan belə Paris heç bir güc və söz sahibi sayılmır. Digər tərəfdən də axı, Fransanın indi ermənilər üçün nə isə etmək niyyəti də görünmür və tənəzzülə ugrayan, zəifləməkdə davam edən, cəlbediciliyini itirmekdə olan Fransanın özünün kifayət qədər müttəfiqi yodur və indi həmin ölkənin məqsədi tamamilə başqadır. Mali, Nigeriya və digər Afrika ölkələri ilə bağlı hadisələrin fonunda belli olur ki, Fransadan onsuza da imtina edilir və beləliklə, müttəfiq ölkələr məsələsində Fransanın seçimi yo dərəcəsindədir. Fransanın indi bir "böyük dövlət" kimi gördüyü bəyan edən ancaq Ermənistəndir və məhz haylar da buna görə fransızlara lazımdırlar. Fransızlar da öz növbəsində hayllara məhz özlərinə təşkinlik vermələri üçün lazımlı hesab olunurlar. Paris İrəvanın mühüm regional tərəfdəş olduğunu iddia edir, Ermənistən isə Fransanın nüfuzlu güc olması illüziyası yaradır və bütün bunların fonunda da görürük ki, Fransa-Ermənistən münasibətləri sadəcə olaraq, qarşılıqlı aldatmadır. İndi Moskvani, rusları her şeydə günahlandırıran ermənilərin, məhz bu aldatmanın fonunda da bir gün Parisi, fransızları günahlandıracağı zərrə qədər şübhə doğurur. Hazırda xəyallar aləmində olan xəyalperəstlər bir gün Fransanın onların özlərini yetərince aldatdıqlarını gördükleri, dərk etdikləri zaman çox peşiman olacaqlar və Ermənistənən belələrinə baxkar, eləcə də günahkar olanın Paris olduğunu anladıqları zaman çox gec olacaq.

Inam Hacıyev

Azərbaycan xalqı tarixin müxtəlif dövrlərində üzəssə də birliyi, qətiyyəti və əzmkarlığı nəticəsində ağırlı problemlərini aradan qaldırmağa bacarıb. Ağrılı, acılı dövr 1991-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini qazandıqdan sonra da yaşamışdır. Ötən əsrin 90-cı illərin əvvəllerində Azərbaycanda bütün sahələrdə hərc-mərclik, özbaşınlıq, xaos hökm sürdü. Hakimiyətdə olan AXC-Müsavat cütlüyü mövcud vəziyyəti aradan qaldırmaqdansa haqq uğrunda səsini qaldıran xalqın səsini batırmağa çalışırdı. Hətta küçələrə çıxan insanlara atəş açmaqdan, həbs edib türmələrə atmaqdan çəkinmirdilər. Vəziyyətin idarəolunmaz dərəcədə kritik olmasından istifadə edən Ermənistan ardıcıl olaraq Azərbaycanın torpaqlarını işğal edirdi. Azərbaycanı belə çətin vəziyyətdən xilas etmək üçün yeni bir siyasi təşkilatın yaradılması mütələq tarixi zərurətə çevrilmişdi. Hər zaman olduğu kimi bu dəfə də Azərbaycan xalqının ümidi yeri Ümummilli Liderimiz, Xalqımızın xilaskarı Heydər Əliyev idi. Məhz bu məqsədə 1992-ci il oktyabr ayının 16-da 91 nəfər Azərbaycan ziyalısı yeni bir siyasi partyanın yaradılması təşəbbüsü ilə Heydər Əliyev dəhəsına xüsusi müraciət ünvanladı.

Həmin ilin oktyabrin 24-də Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev ziyalılarının müraciətinə müsbət cavab verdi. Beləliklə, 1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvanda Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransı keçirildi və Dahi Öndərimiz partyanın Sədri seçildi. Tarixi çıxışlarının birində Ümummilli Lider Heydər Əliyev müstəqilliyimizin ilk illərində ölkəmizdə cərəyan edən çətin, ağır dövrü barədə demişdir: "Azərbaycan böyük təhlükə qarşısında idi. Çünkü Azərbaycanın müstəqil yaşamasının eleyhinə olan həm daxildəki qüvvələr güclü idi, həm de Azərbaycan kimi böyük coğrafi-strateji əhəmiyyətə, zəngin təbii sərvətlərə malik olan ölkənin tam müstəqil olması başqa ölkələrdə bəzi dairələri qane etmirdi. Ermənistanın Azərbaycana etdiyi təcavüz və bunun nəticəsində Azərbaycanın zeifləməsi, meglubiyyyətə uğraması, ikinci tərəfdən də daxildə hakimiyət çəkışması 1992-ci ilin iyun ayında hakimiyətə gəlmisi qüvvələri bir ildən sonra hakimiyətdən saldı, xalq özü saldı", "Mənim həyatım da, fəaliyyətim də yalnız və yalnız Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanmasına, ölkəmizin bu ağır vəziyyətdən qalxmasına həsr olunacaqdır", - deyən Ümummilli Lider problemlərin həlli üçün ölkədə vətəndaş həmreyliyini, sabitliyi son dərəcə vəcib sayırdı: "Əger respublikada ictimai-siyasi sabitlik olmasa, sağlam ictimai-siyasi mühit olmasa, heç bir sosial-iqtisadi programdan, yaxud problemlərin həll edilməsindən söhbət gedə bil-məz".

Azərbaycanın inkişafında, müstəqilliyində müstəsna rol oynayan tarixi gün

Xalqın çağırışı ilə ikinci dəfə hakimiyətə gələn Ulu Öndərimiz ölkəni və xalqı üzləşdiyi bələlər-

YAP müasir dövrün ən qüdrətli siyasi partiyasıdır

Yeni Azərbaycan Partiyasının 2021-ci il martın 5-də keçirilən VII qurultayı ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında tarixi hadisə oldu

dan xilas edə bildi. Bu baxımdan, 1993-cü ilin 15 iyun Milli Qurtuluş Günü - Azərbaycanın inkişafında, müstəqilliyində müstəsna rol oynayan tarixi gündür. Xilaskarlıq missiyasını öz üzərinə götürən Dahi Öndər Heydər Əliyev daxili və xarici düşmənlərimizin bütün planlarını iflasa uğradaraq, 1993-cü il iyunun 9-da Bakıya gəldi və 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri seçildi və həmin gün tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil oldu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin humanist siyaseti sayesində 1995-ci ilin may ayında əfv və amnistiya təsisatları bərpa edildi. Bu na paralel olaraq insan hüquqlarına riyət olunması üzərində parlament nəzarətini təşkil etmək üçün insan hüquqları müvəkkili (ombudsman) institutu yaradıldı. Bütün bunlar isə ölkəmizdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təmini və gücləndirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli faktorlardan biri idi. Ulu Öndər Heydər Əliyev 22 fevral 1998-ci il tarixli xüsusi Fərman imzalayaraq Konstitusiyada öz əksini tapmış insan hüquqlarının həyata keçirilməsinin asanlaşdırılmasını hüquqi əsasda təsbit etmiş oldu. Bununla yanaşı, 1993-cü ildən Ulu Öndərin şəxsi təşəbbüsü ilə icrasına moratorium qoyulmuş ölüm hökmü 10 fevral 1998-ci il tarixli Qanunla tamamilə ləğv olundu. Beləliklə, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının əhatə dairesi genişləndirildi. Bu isə demokratikləşmə prosesini olduqca sürətləndirdi. Ümummilli Lider 1994-cü il sentyabrın 20-də əsasını qoymuş "Əsrin müqaviləsi" ilə əsası qoymulan neft strategiyası sonrakı illərdə də davam etdirilib. Azərbaycanın qazandığı nailiyyət-

Misilsiz uğurlara imza atan lider

Azərbaycan 2003-cü ildən Ulu Öndər Heydər Əliyevin ən layiqi siyasi varisi, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yeni inkişaf dövrüne qədəm qoymuş. Ulu Öndər Heydər Əliyevin "İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeye qadirdir" kəlamı üzərində qurulan siyaset nəticəsində ötən 20 il ərzində misilsiz uğurlara imza atılıb. 1994-cü ildə imzalanan "Əsrin müqaviləsi" ilə əsası qoymulan neft strategiyası sonrakı illərdə də davam etdirilib. Azərbaycanın qazandığı nailiyyət-

lərin təməlində məhz bu strategiya dayanır. 2006-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəməri, 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri kimi misilsiz layihələr reallaşdırılmış. 2018-ci ildə Avropanın enerji təhlükəsizliyində böyük rola malik Cənub Qaz Dəhlizinin və onun tərkib hissəsi olan TANAP boru kəmərinin rəsmi açılış mərasimləri keçirilib. TAP layihəsi ilə bağlı işlər yekunlaşmaq üzrədir. Həmçinin "Əsrin müqaviləsi" 2050-ci ildə qədər uzadılıb. Eyni zamanda, dövlətimizin başçısının təşəbbüsü ilə Şərqi-Qərb və Şimal-Cənub beynəlxalq neqliyyat dəhəlizlərinin yaradılması istiqamətində böyük işlər görülüb, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu istifadəye verilib. Azərbaycanın Rusiya, İran və Gürcüstanla sərhədinə qədər yeni magistral avtomobil yolları tikilib. Azərbaycanın sosial-iqtisadi sahədə əldə etdiyi uğurları beynəlxal maliyyə inistitutlarında yaydıqları hesabtalarda qeyd edirlər. Dünya Bankının "Doing Business" 2019-cu ilin hesabatında Azərbaycan dünyanın en çox islahat aparan ölkəsi elan olunub və 190 dövlət arasında 25-ci yeri tutub. "Doing Business 2020" hesabatında isə Azərbaycan daha 5 pille irəliləyərək ən islahatçı 20 ölkə sırasına daxil edilib. Davos Dünya İqtisadi Forumunun 2020-ci ilin hesabatına əsasən, Azərbaycan hökumətin uzunmüddətli strategiyası üzrə dünyada 10-cu yerdə, ölkə rəhbərliyinin islahatlara sadıqliyi sahəsində isə 5-ci yerde qərarlaşır. Davos hesabatına əsasən, Azərbaycan əhalinin elektrik enerjisine elçatanlıq əmsalına görə dünyada 2-ci, dəmir yolu xidmətlərinin səmərəliliyinə görə 11-ci, hava nəqliyyatı xidmətlərinin səmərəliliyinə görə 12-ci, dəniz limanları xidmətlərinin səmərəliliyinə görə 25-ci və yol infrastrukturunun keyfiyyəti baxımından 27-ci yerdədir. Azərbaycanın neft sektoruna investisiya yatırılan xarici ölkələr siyahısının ilk beşliyində Böyük Britaniya, ABŞ, Türkiyə, Norveç, Yaponiya kimi ölkələr qərarlaşır. Son 20 ildə iqtisadiyyata yönəldilən investisiyalar 2,8 milyard ABŞ dollarından 17,1 milyard ABŞ dollara qədər yüksəlib. 2003-2022-ci illərdə ölkə iqtisadiyyatına yatırılan ümumi investisiya həcmi 310,4 milyard dollar təşkil edib. Ölkə iqtisadiyyatının qeyri-neft sektoruna ən çox investisiya yatırılan ölkələrin ilk beşliyində isə Türkiyə, Böyük Britaniya, ABŞ, Niderland və Rusiyani qeyd etmək olar. İndiyədək Azərbaycanda xarici ölkələrin müxtəlif sahələri əhatə edən 9000-dən çox şirkəti qeydiyyatdan keçib. Xarici şirkətlər Azərbaycanda dövlət əsaslı vəsait hesabına həyata keçirilən infrastruktur və digər layihələrde podratçı və subpodratçı qismində də fəal iştirak edirlər. Davamlı iqtisadi inkişaf, maliyyə imkanlarının artması, özəl sektorun inkişafı Azərbaycanı eyni zamanda investisiya ixracatçısına çevirir. Ötən müddət ərzində Türkiyə, Gürcüstan, Rusiya, ABŞ, Yaponiya, Çin, İsviçrə, Serbiya, Monteneqro, Ukrayna və digər ölkələrə əhəmiyyətli həcmələrde investisiya yatırılıb.

Azərbaycan hərbi qələbə ilə yeni tarix yazdı

2020-ci il sentyabr ayının 27-dən başlanan Vətən müharibəsi Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyəti, ordumuzun qəhrəmanlığı sayesində qələbə ilə başa çatdı. Şuşa şəhərinin və onun işğaldan azad edilməsinin tarixi əhəmiyyəti nəzərə alınaraq 8 noyabr Zəfər günüümüz gələcək bütün tariximizdə daim yaşayacaq. Öləke Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Qarabağın incisi olan Şuşanın işğaldan azad olunması müraciətini Azərbaycan xalqına çatdırarkən deymisidir: "Mən bu gün, eyni zamanda, Ulu Öndər Heydər Əliyevin mezarını ziyarət etdim, Onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şaddır bu gün! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya azərbaycanlıları!". Bu fikirləri ilə Prezident İlham Əliyev bir daha Ulu Öndərimizin siyasetini inamlı və qətiyyətlə davam etdirdiyi və Dahi Öndərin "torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi" vəsiyyətini böyük fəxarət və qurur yerin yetirdiyini göstərir. Bu qələbə xalq-iqtidar birliyinin nəticəsidir. Bu, "Qarabağ Azərbaycandır və nida" deyən Qalib Sərkərdəmizin "Dəmir yumruq" siyaseti ilə

güclü Ordumuzun 44 gün ərzində qazandığı Qələbə Zəfəridir. 8 noyabr Zəfər Günü - 44 günlük Vətən müharibəsində Vətən uğrunda canından, qanından keçən igid əsgər və zabitlərimizin şəhidlik zirvəsinə ucaldığu milli qururumuzun, yenilməzliyimizin nümayiş etdirildiyi gündür. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev xalqa müraciətdə böyük Qəlebəni xalqına bəyan etməkdən böyük fəxarət və qurur hissi duyduğunu deyib: "Böyük fəxarət və qurur hissi ilə bəyan edirəm ki, Şuşa şəhəri işğaldən azad edildi! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm. Bütün şüsalıları ürəkdən təbrik edirəm. İyirmi səkkiz il yarımla işğal altında olan Şuşa azad edildi! Şuşa indi azaddır! Biz Şuşaya qayıtmışq! Biz bu tarixi Qəlebəni döyüş meydanında qazandıq. 2020-ci il noyabrın 8-i Azərbaycan tarixində əbədi qalacaqdır. Bu tarix əbədi yaşayacaq.

Bu, bizim şanlı Qəlebəmizin, zəferimizin günüdür! Bu qəlebəni biz döyüş meydanında qazandıq, danışıqlar masası arxasında yox". Oktyabrın 15-də Xankəndi şəhərində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yenilmez Sərkərdə, Ali Baş Komandan İlham Əliyev üçrəngli Bayraqımızı ucaltdı. Prezidentimiz Dövlət Bayrağını ucaltdıqdan sonra xalqa müraciətində demişdir: "Düz 20 il bundan əvvəl Azərbaycan xalqı mənə böyük etimad göstərərək prezident seçkilərində Pre-

zident vəzifəsinə seçmişdir. O vaxt doğma xalqımı müraciət edərək söz vermişdim ki, Azərbaycan xalqının və Azərbaycan dövlətinin milli maraqlarını müdafiə edəcəyəm, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü qoruyacağım. Konstitusiyaya və "Qurani-Kərim"ə əl basaraq and içmişdim. Şadəm ki, son 20 il ərzində verdiyim bütün vədələr, qarşıma qoymduğum bütün vəzifələri icra edildi. Bu gün bütün Azərbaycan xalqı üzərində sevinir, bütün Azərbaycan xalqı "Allaha şükür" deyir. Bu gün biz 30 ildən çox gözəlməmişik. Ancaq hər birimiz, əminəm və inanırdıq ki, bu gün gələcək".

YAP islahatlar, uğurlar partiyasıdır

Birmənali şəkildə qeyd etmək olar ki, əldə olunan möhtəşəm qələbələrdə xalqın partiyası olan YAP-in müstəsna rolu var. İslahatlar, uğurlar partiyası olan YAP hər məqamda yeni nailiyyətlərə imza atır. Yeni Azərbaycan Partiyasının 2021-ci il martın 5-də keçirilən VII qurultayı ölkəmizin ictimaiyyəsi həyatında tarixi hadisə oldu. Qurultaya müasir dövrün yeniliklərinə uyğun olaraq nizamnamə dəyişikliyi heyata keçirildi. Bunaqla Yeni Azərbaycan Partiyası daim yeniləşən, inkişaf edən və ümumxalq partiyası olduğunu nümayiş etdirdi. VII qurultay-

da YAP-in yeni Nizamnaməsinə əsasən Quṛultay, Partiyanın Sədri, İdarə Heyeti və Təftiş Komissiyası partiyanın organları qismində müyyəyen edilmişdir. Partiya Sədrinin Birinci müavini vəzifəsi təsis edilmiş, həmçinin Partiyanın strukturuna Veteranlar Şurasının, Gənclər Birliyinin, Mərkəzi Aparatın, yerli təşkilatların və onların aparatlarının da-xil olduğu təsbit edilmişdir. O cümlədən yeni Nizamnaməye uyğun olaraq, partiyanın Sədri Cənab İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamı ilə 2021-ci il 5 mart tarixində Mehriban xanım Əliyeva partiya Sədrinin Birinci müavini təyin edilib. Mehriban xanım Əliyevanın partiya Sədrinin Birinci müavini təyin olunması əlamətdar hadisələrdəndir. Bu təyinat YAP-in daha da güclənməsinə xidmət edən mötəber hadisədir.

Ümumiyyətlə, Mehriban xanım Əliyevanın dövlətçiliyə, Ulu Önderimiz Heydər Əliyevin əsasını qoysuğu siyasetin uğurla davam etdirilməsinə xidmət edən fəaliyyəti xalqımıza və dövlətimizə böyük zəfərlər getirib. Söz yox ki, YAP Sədrinin Birinci müavini Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyəti bundan sonra da YAP-in daha da güclənməsinə və Azərbaycanın Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə sürətli və hərtərəfli inkişafına mühüm töhfələr verməsi baxımından əlamətdar olacaq.

İLHAM ƏLİYEV

"Cənub Qaz Dəhlizi Azərbaycanın əhəmiyyətini Avropa ölkələri üçün artırır"

Cənub Qaz Dəhlizi və TANAP-TAP boru xətlərinin Azərbaycan üçün əhəmiyyəti nədən ibarətdir? SİA mövzu ilə bağlı iqtisadçı ekspertlərin fikirlərini öyrənib

Iqtisadçı ekspert Xalid Kerimli bildirib ki, keçən ilin sonu və bu ilin evvəline olan ixrac strukturlarına baxanda görürük ki, Azərbaycan ixracının 40-45%-i qaz ixracıdır: "Hətta 2022-ci ildə neft və qazın ixracı texminən eyniləşmişdir. Yeni Cənub Qaz Dəhlizindən edilən ixrac Azərbaycanın ümumi ixracında bu qədər paya malikdir. Cənub Qaz Dəhlizinə daxil olan bir neçə element var. Orada birinci komponent "Şahdəniz" in istismarı, ikinci komponent TANAP-in yaradılması, üçüncü komponent TAP-in istifadəyə verilməsi idi. TANAP Bakıdan başlayaraq Gürcüstandan keçməklə Türkiyəyə qaz çatdırılan boru xəttidir. Sonra TANAP-a TAP da əlavə olundu. TAP da dənizin dibindən keçməklə Yunanistan və İtaliyaya qazın çatdırılması təmin etdi. Sonra da interkonnektorlar vasitəsilə qaz digər ölkələrə ixrac edilməyə başlandı. Ölkələr Azərbaycanla razılışma əldə etdikdə TAP-dan özlərinə boru xətti çəkirlər. Yeni interkonnektörlərdə biziş tirak etmirk. Ölkələr özləri bunu həyata keçirir".

Onun sözlerinə görə, Cənub Qaz Dəhlizi hazırda 22 milyard kubmetrə qədər qaz ixracına imkan verir. Ancaq müzakirələr gedir ki, bu ixrac 32 milyard kubmetrə qədər artırılsın: "Bu qaz boru xətlərinin ötürmə gücünün artırılması ya-xud genişləndirilməsi həyata keçiriləcək. Hazırda ölkəmiz 22 milyard kubmetrlik qaz ixracını genişləndirməyi düşünür. 2022-ci Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayen Azərbaycanla qaz boru xəttinin genişləndirilməsi ilə elaqədar memorandum imzaladı. Cənub Qaz Dəhlizi ölkənin qaz ixracında mühüm rol oynayır. Qazımız Türkiyə, Gürcüstan, Yunanistan, Albaniya, Bolqarıstan, Serbiya, Macarıstan kimi ölkələrə ixrac olunur. Bu dəhlizin Azə-

baycanın qaz ixracı, enerji siyasəti üçün çox mühüm rolu var. Bunun genişləndirilməsi də göstərilən maraqla lazımi səviyyədə olarsa bu Azərbaycanın da maraqlına uyğundur. Azərbaycanın qaz boru xətti hazırlı "Şahdəniz", "Abşeron", "Azərcıraq" və "Güneşli" yataqlarından qazın ixracına imkan verir. Amma gələcəkde Türkmenistan, İran, Rusiyadan qazı alıb bu xətt vasitəsilə ixrac edə bilərik. Bu xətt ölkəmizin həm strateji əhəmiyyətini artırır, həm də ölkəyə valyuta gelirlerini təmin edir".

Iqtisadçı ekspert Asif İbrahimov qeyd edib ki, Azərbaycan geostrateji mövqeyinə görə, həm şimal-çənub, həm də şərqi-qərbi dəhlizlərinin üzərində yerləşir: "Cənub Qaz Dəhlizi, eyni zamanda Trans-Adriatik boru xətti Azərbaycan qazının Avropaya çıxışını təmin etmek üçün nəzərdə tutulub. Bu dövr üçün Avropanın qaz təchizatının təqribən 4%-ni təmin edə bilərdik. Əlavə mətorlar qoymaqla, digər ölkələrdən qaz tədarük etmək bu dəhliz vasitəsilə ixracı artırmaq olar. Dəhlizin Azərbaycan üçün iqtisadi əhəmiyyətindən başqa həm də siyasi-strateji əhəmiyyəti var. Avropa İttifaqının rehbəri Azərbaycana geldiyi zaman ölkəmizi ən etibarlı tərəfdəşərən biri adlı nadirilmişdi. Söyügedən dəhliz tərəfdəşliyin elementlərindən biridir".

Iqtisadçı ekspert Eyyub Kerimli möv-

zu ilə bağlı deyib ki, Cənub Qaz Dəhlizinin əsas əhəmiyyəti "Şahdəniz" qaz yağıının istismarının ikinci mərhəlesi zamanı hasil edilən təbii qazın genişləndirilmiş Cənubi Qafqaz boru kəməri TANAP və TAP vasitəsilə Türkiye və Cənubi Avropaya ixracını təmin etməkdir: "Şahdəniz" mərhələ-2 layihəsi Azərbaycan qazını Türkiye və Avropaya çatdırır nehəng bir layihə olaraq Avropa bazarına qaz təchiz etməklə qazın təchiz edildiyi region və ölkələrin enerji təhlükəsizliyini artırır. Bu dəhlizin əsas elementləri Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişlənməsi layihəsi, Trans-Anadolu yəni TANAP layihəsi, Trans-Adriatik yəni TAP layihəsi və "Şahdəniz" yatağının işlənməsi daxildir. Sözsüz ki, bu gün ölkəmiz 10-a yaxın Avropa ölkəsi ilə enerji təminatı istiqamətində əməkdaşlıq edir. Bu dəhliz həmin ölkələrin qazla təmin edilməsində əhəmiyyətli və böyük rol oynayır. Bu baxımdan həm Azərbaycanın əhəmiyyətini Avropa ölkələri üçün artırır, həmçinin Avropanın qaz təminatında əvəzsiz rolu var. Bu baxımdan dəhliz vasitəsilə Avropaya gələcəkdə əlavə qazın tranzit edilməsi nəzərdə tutulur ki, bu da ölkə büdcəsinə əlavə valyuta daxil olmasına və iqtisadi inkişafın təmin edilməsinə müstəsna təsiri var".

Rəşid Qarayev

"İnsanlar böyük sevgi ilə öz ata yurdlarına qayıdır" MÖVQE

"İşğaldən azad olunmuş ərazilərdə yenidənqurma və bərpə işləri sürətli həyata keçirilir. Məhərabənin başa çatlığı 3 ildən artıq bir müddədə bu ərazilərdə meqələyihələr icra olunmuşdur. Belə ki, yeni şəhərlər və kəndlər ucalır, sosial infrastruktur yenidən qurulur, yollar yenidən tikilir, dəmir yolları və beynəxalq hava limanları ərsəyə gelir, 130-dan çox tunel və körpü inşa edilir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Azər Badamov deyib.

Deputat sözlərinə belə davam edib: "Dövlət başçının sərəncamı ilə təsdiq olunmuş 2022-2026-ci illəri əhatə edən Büyük Qayıda dair Dövlət programı sürətli icra olunmaqdadır. Bu gün artıq 5 yaşayış məntəqəsi 6 minə yaxın keçmiş məcburi köküñü qəbul etmişdir. Bu il isə 5 şəhər və 15 kənd olmaqla bərpə edilmiş 20 yaşayış məntəqəsinə 20 min keçmiş məcburi köküñün qaytarılması nəzərdə tutulub".

30 il məcburi köküñün həyatını yaşamış insanlar böyük sevgi ilə öz ata yurdlarına qayıdır və müasir qurulmuş yeni evlərde həyatlarına davam etdirirlər.

Böyük Qayıda dair Dövlət Programına uyğun olaraq 2026-ci ildə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi ərazilərində 100 yaşayış məntəqəsi yenidən qurulacaq və 140 min keçmiş məcburi köküñün öz doğma yurdlarına qayıdaqadır. Təbii ki, bütün bu işlər kənardan heç bir maddi dəstək olmadan dövlətimizin büdcəsi hesabına icra edilir. Azərbaycan dövlətinin güclü iqtisadiyyatı bütün keçmiş məcburi kökünləri qısa zaman kəsiyində öz doğma yurdlarına qaytarılmasına imkan verecek".

Ayşən Veli

Eyindən əl çəkmir. Özünü sülh tərəfdarı kimi təqdim edən rəsmi İrəvan Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları ilə bağlı mövcud qanunvericiliyi, konstitusiya və digər hüquqi sənədlərin dəyişdirilməsini təmin etmir. Erməni tərəfi bu istiqamətdə müzakirələr aparsa da, proses sözdən başqa bir müstəviyə keçməyib. Ermənistən faktiki olaraq Azərbaycanın hələ də işğaldə saxladığı 8 kəndini azad etmək istəmir. Zəngəzur dəhlizli ətrafında isə erməni tərəfi müxtəlif manipuliyyasiyalara məşğuldur.

Ermənistən sülhə hazır deyil

Bütün bunlar onu göstərir ki, Ermənistən sülhə hazır deyil. Rəsmi İrəvanı bu məsələdə arxayı salan tərəflər var. Qərb, xüsusən də Fransa və ABŞ Ermənistəna böyük vədlər verir. Onlar anbarlarında yiğilib qalmış köhnə silahlara Ermənistəni şirnləndirməye çalışır. Həmçinin, bununla erməni cəmiyyətini elə almağa cəhd edir. Beləliklə, erməni tərəfi ümidiñir və hansısa bir situasiyanın yaranacağına inanır. Belə olan halda rəsmi İrəvan sona kimi sülh müstəvisində səmimi olmayacağı da realdır.

Diger tərəfdən, Ermənistən Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı (KTMT) ile bütün əlaqələrini kəsib. Eyni zamanda, Paşinyanın ən müxtəlif platformalarda Rusiya qarşı keşkin mövqe sergiləyir. O KTMT-nin guya "Ermənistənin təhlükəsizliyini təmin etmedi" kimi iddialar səsləndirir. Bunun fonunda Paşinyan daha çox Qərbin köməyinə istinad edir. Amma hadisələrin bu məcərada inkişafı Rusiya ilə Ermənistən arasındakı çox ciddi qarışdırmanın olması ehtimalını gücləndirir. Bu, həm də Qərbin planıdır.

Daha dəqiq desək, Rusyanın Ukraynadakı cəbhəsindən əlavə Ermənistənda ikinci cəbhə açması və hərbi cəhətdən çətinliyə düşməsi Qərbin əlinə oynaya bilər.

Eduard Şarmazanov:
"Çoxu Ermənistənin aktiv şəkildə silahlandığı iddia edir. Fransadan bir neçə zi-rehli texnika və durbin alınacağı, eləcə də zenit rakət sistemi tədarük ediləcəyi kimi vədlerin səsləndiriləməsi Ermənistənin aktiv formada silanlığı mənasına gəlmir. Vur-ğulamalyam ki, Rusiya Federasiyası Ermənistənin ən səmərəli müttəfiqidir. Təhlükəsizlik məsələlərində isə əsas şey danışıqlar deyil, səmərəllilikdir. Qərbin qeyri-müəyyən vədlerinə uyaraq Rusiya Federasiyası ilə zamanın sınağından çıxmış müttəfiqliyin dəyişdirilməsi İrəvanın təhlükəsizliyi üçün "Deməklə qılınca"dır".

"Ermənistən-Rusiya müttəfiqliyinə qarşı çıxanlar, əslində, erməni xalqının milli maraqlarına və Ermənistən dövlət maraqlarına qarşı çıxırlar"

"KTMT-dən çıxıb Türkiyəyə gedəcək-sən? Qeyd edim ki, Rusiya Federasiyası və KTMT-ye alternativ yoxdur. Ermənistən-Rusiya müttəfiqliyinə qarşı çıxanlar, əslində, erməni xalqının milli maraqlarına və Ermənistən dövlət maraqlarına qarşı çıxırlar", - deyə Şarmazanov bildirib.

Afət Tahirqızı

Azərbaycan bu gün beynəlxalq aləmdə qazandığı nüfuzu, iqtisadi inkişafı, düşmən üzərində əldə etdiyi tarixi qələbəsi, sülh, demokratiya, azadlıq və əməkdaşlıq uğrunda apardığı mübarizəsi, humanist davranışları ilə dünyanın diqqət mərkəzindədir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar Siyaset Komitesinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev deyib.

Komitə sədri vurğulayıb ki, dövlətimizin rəhbəri cənab İlham Əliyev dünənə ölkələri ilə qarşılıqlı əməkdaşlığı, xalqlar arasında münasibətlərin yaxşılaşdırılması, dövlətlərin suvereniyinin və müstəqilliğinin qorunmasına, möhkəmləndirilməsinə böyük önem verir, beynəlxalq aləmdə baş verən hadisələrə öz qiymətini verməkə bərabər, haqqın, ədalətin bir qaranti kimi çıxış edir.

"Bir çox beynəlxalq təşkilatların,

böyük dövlətlərin dünənə sülhün, demokratiyanın, insan haqlarının müdafiəsi sahəsində tutduqları ikili mövqe daimi olaraq, Azərbaycan Prezidentinin keşkin, barışmaz münasibəti ilə qarşılanır və sözsüz ki, bu, sülhsevər bəşəriyyət tərəfindən rəğbətlə qarışınmaqdadır. Çünkü xalqımız 32 il bu haqsızlıqdan, ədalətsizlikdən əzab-əziyyət çekmiş, torpaqlarımız erməni təcavüzkarlarının işğalı altında qalmış, şəher və kəndlərimiz dağıdılib viran edilmişdir. Çox təessüflər olsun ki, beynəlxalq təşkilatlar, dünənə ABŞ, Almaniya, Fransa kimi dövlətləri bu işğala vaxtında münasibət bildirməmiş, eksinə, çox vaxt təcavüzkarların tərəfindən olmuşlar. Ancaq dünənə, BMT-nin gözü görə bilmədiyi və görmek istəmediyi vəzifəni Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Koman dan cənab İlham Əliyev, Mütəffəv Ordumuz və qəhrəman xalqımız özü həyata keçirmiş, düşmən tamamilə məhv edilərək torpaqlarımızdan çı-

"Azərbaycan dünyanın diqqət mərkəzindədir"

KOMİTƏ SƏDRİ ŞƏRH ETDİ

barakan, həm de düşməni əzməyə qadir olan bir xalq kimi tanıtmışdır. Azərbaycan yalnız döyüş meydanında deyil, iqtisadi, sosial həyatda, insanlara münasibətə, dinc qu-ruculuq, bərpa işlərində da qalibdir. İqtisadi inkişafımızın yüksək tempi, ölkədəki ictimai sabitlik, dünənə in-teqrasiya çox mühüm dünənə əhemmiliyyətli layihələrin proqramlarının hazırlanıb həyata keçirilməsi, ölkəmizə qoyulan sərmayelerin ildən-ildə artması dünənə ölkələrini Azərbaycana gündən-günə yaxınlaşdırır və dəstəsindən deyilir. Bu gün çox vacib və dövlətlərin gələcəyi üçün əhəmiyyətli olar tədbirlərdə Azərbaycan ev sahibliyi edir. Bu mühüm layihələrin imzalanması gələcək inkişafımıza yollar açır. Cənab İlham Əliyevin söylediyi kimi, "Azərbaycan etibarlı tərəfdən olduğunu artıq sübut edib. Bizim sözümüz imzamız qədər dəyərlidir. Qarşımıza qoymuşuz bütün plan-

lar həyata keçiriləcəkdir. Çünkü keçən ilin göstəriciləri bunun sübutudur." Bu ifadələri Prezidentimiz Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərvəvində, Nazirlərin X və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurası çərvəvində, nazirlərin ikinci iclası zamanı söyləmiş və eləcə "Euronews" televiziyasına verdiyi müsahibəsində dünənə ölkələrinin mövcud problemləri birləşə həll etməyə səsləmədir.

Məlum olduğu kimi Azərbaycan bu gün Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol a-malikdir və bu rol ildən-ildə artmaqdadır. Artıq ölkəmiz dünənə 8 ölkəsinə qaz neqə edir ki, onlardan da 6-sı Avropa dövlətidir. Avropada istifadəyə verilmiş "İnterkonnektor" layihəsinin təməlində isə ilk növbədə Cənub Qaz Dəhlizi dayanır. Uzunluğu 3500 km olan kəmər artıq reallaşmışdır. Bildiyimiz kimi, 10 il bundan əvvəl başlanan təşəbbüsün nəticəsi uğurludur və ölkənin qaz ehtiyatları yeni mühüm layihələrin həyata keçirilməsinə imkan verəcək. Cənab İlham Əliyev öz çıxışında iqlim dəyişikliklərinin dünənə yaratdığı fəsadlara xüsusi diqqəti celb etmiş və bildirmişdir ki, bu fəsadlar dünənə dövlətlərinin birliyi neticəsində aradan qaldırıla bilər. Bu sözləri deyər-kən dövlətimizin başçısı sözsüz ki, Bakıda keçirilməli COP 29-u nəzərdə tutur və bu tədbirin əhəmiyyəti

olacağının inamını ifadə edir. Prezidentimiz bildirir ki, iqlim dəyişikliyi ilə bağlı olan global tədbirlərə ev sahibliyi etmək istəyimiz olmasa faktı bizim iradəmizi nümayiş etdirir. COP 29 bizim Yaşıl Enerji gündəliyimizin ve mesuliyyət hissizimini bir hissəsini təşkil edir. Əlbətə, Yaşıl Enerji keçidə hər bir dövlət öz vezifəsini qiymətləndirməli və məsuliyyətini bilməlidir. Xüsusile, qazıntı yanacağı ilə zəngin olan ölkələr bu sahədə təşəbbüskar olmalıdır. Ona görə də cənab İlham Əliyevin çıxışı həm də müəyyən ölkələrə bir müraciət xarakteri daşıyır. Bildirilir ki, əldə etdiyimiz nailiyyətlərən, gəlirlərən bərpa olunan enerjiyə sər-məye yarılmaq üçün istifadə etmək-lə töhvə vermək və buna ehtiyacın olduğunu dair ümumi bir anlayış ya-ratmaq isteyirik.

Azərbaycan bərpa olunan layihələrin həyata keçirilməsində maraqlı, həm də iddiyalıdır. Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda 157 qıraqatlıq potensialı olması buna əsas verir. Cənab İlham Əliyevin çıxışındakı ifadələr, vəzifələr milli maraqlarımızı ifadə etməklə bərabər, həm də dünənə ölkələri üçün, iqtisadiyyatımızın inkişafı, əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, insanların normal həyatının təmin edilməsi baxımından deyərli və gələcəyimiz üçün əhəmiyyətliyidir. Bu, Azərbaycan Prezidentinin başçısı dəyərlərə sadıqlığını, insanlıq, sülhə, əmin-amanlıq, əməkdaşlıqla sağlam münasibətini bir dərəcədə nümayiş etdirir", deyə Tahir Rzayev bildirib.

Inam Hacıyev

Xalqımız boz ayda qeyd edilən ikinci çərşənbəni - Od çərşənbəsini qeyd edir. Artıq bahara doğru günəş yavaş-yavaş torpağı qızdırır, işindirir. Çərşənbələr Novruz bayramının evəzolunmaz atributlarındandır. Bu dörd çərşənbənin qeyd olunmasının arxasında böyük heqiqətlər dayanır. Folklorşunas alımların fikrincə, bu çərşənbələr insanın həyatə gelişmiş həyatın canlanması ilə əlaqədardır. Hər Çərşənbə təbiətin bir ünsürü ilə əlaqələndirilir. Novruz bayramına qədər dörd çərşənbə geniş şəkildə qeyd edilir ki, bunlar da su çərşənbəsi, od çərşənbəsi, yel çərşənbəsi, torpaq çərşənbəsidir. Bu çərşənbələr insanın 4 ünsürdən yaradılması ilə bağlı dini-mifik görüşləri simvollaşdırır. İlin axır çərşənbələrinin ikincisi xalq arasında Xəbərci çərşənbə, Üskü çərşənbə, Addi çərşənbə kimi tanınan Od çərşənbəsidir. Bu çərşənbə qədim insanların Günəşə, oda olan inamından irəli gəlir. Adət-ənənəyə görə, bu gün tonqal qalayıb, alovun üzərində tullanmaqla daxildə olan bütün çirkəbi və azar-bezarları yandırılar.

Bu Çərşənbədə oda sitayış edilir və onun şərəfinə şənliliklər təşkil olunur. Günəş istisini arzulayan ulu babalarımız böyük bir tonqal qalayıb günəşin çıxmاسını gözləyir, odun şərəfinə neğmələr söyleyərdilər. Ateş-pərest etiqadlarına görə, "müqəddəs od"u insana ağac vermişdi. Ulu babalarımız bunun şərəfinə şənliliklər keçirirdilər. İnsan bədənidə və təbiətin özündə qorunub-saxlanan istili də müqəddəs hesab olunurdu. Ele bu istiliyi qoruyub-saxlamaq şərəfinə şənliliklər yaranmışdı. Od ilə istinin əsas mənbəyi isə Günəş hesab olunurdu. Onu çağırın Qodu neğmələri xalq arasında geniş yayılar, günəşin istiliyi şərəfinə şənliliklər düzənlənir-

Günəşə, Oda inam- Od çərşənbəsi

di.

İndi şər qarışanda hər həyətdə, yaxud məhəllədə tonqallar yandırılır və tonqal başına toplananların hamısı növbə ilə 3 dəfə alovun üstündən tullanırlar. Odla bağlı xeyli atalar sözü yaranıb: "Od imandır", "Od düşdürüyü yeri yandırar" və s. İnanclarla görə, ocağa yaxınlaşanda salam verərlər, od hisli olarsa, uzaqdan qonaq gələcəyinə işaretər.

Əger ocaq yananda səslənirsə, deməli, kimse səndən danışır.

Digər çərşənbələrdə olduğu kimi, Od çərşənbəsində də qazanlar qaynamalı, ocağın üstü boş olmamalıdır. Bu çərşənbədə odun, tonqalın yandırılması həmin ilin isti, bərəkətli keçməsinə işaretər. Hələ qədim dövrlərdə insanlar odu qoruyub, oda hörmet ediblər.

Od Çərşənbəsi günü, gün doğanda dünyaya gelən uşaq göyçək və pəhləvan olar. Oda sevgi və inam insanlarda o qədər güclü olub ki, hələ qədim dövrlərdə ona andiciblər. Alqış və qarğınlarda belə, Odu köməye çağırıblar. Məsələn, "Od haqqı", "Oda düşəsən," "Ocağın odlu olsun", "Ocağın qazan görməsin" və s.

Qədim türk mifologyasının özündə odla bağlı müxtəlif motivlər mövcud olmuşdur və Novruzdakı odla bağlı rituallar bu görüşlərlə bağlıdır. Ümumiyyətə, bütün Çərşənbələrdə Od aparıcı motivdir. Bu, Od amilinin Novruzin mahiyyətində durmasına ən gözəl sübutdur.

Bu gün xalqımız öz ocağını BÜTÜN AZƏRBAYCANDA yandıracaq. Odumuz, alovumuz hər yana yayılacaq. Şuşamızın, Kelbəcerin, Laçının və başqa məkanların uca dağlarında yandırılacaq odun alovu üreyimizi isidəcək, ruhumuza Novruzun müjdəcisi kimi hopacaq. Qoy hər zaman əzəli torpağımız üzərindən alovlanan qıçılcımlar bizi yaşatsın. Varlığımızla torpağımıza isti şəfəqlər ələnsin.

Od Çərşənbəniz MÜBARƏK!

Zümrüd BAYRAMLOVA

"İllkin nəticələri təhlil etdik"

EKSPERT FİKİRİ

"Kediyimiz gün Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən Azərbaycanın orta ümumtəhsil məktəblərində təhsil alan 52 minə yaxın şagird üçün keçirilən buraxılış imtahanları əvvəlki illərdən fərqlənirdi. Birinciisi en böyük dəyişiklik ilk dəfə olaraq Azərbaycanın bütün ərazi-lərində buraxılış imtahanlarının keçirilməsi idi. Həqiqətən də bu proses tekce 2024-cü ilin deyil, müstəqil Azərbaycan tarixinin ən mühüm hadisəsi kimi tarixə yazıldı. Həmçinin bu il ilk dəfə olaraq buraxılış imtahanlarında iştirak edən şagirdlər imtahanından sonra özləri ilə imtahan kitabçasını götürə bilərdilər. Bu kifayət qədər yaxşı bir haldır. Məhz bunun sayəsinde həm suallar, həm də imtahan nəticələri ilə bağlı artıq illkin nəticələr var". Bu sözleri SİA-ya açıqlamasında təhsil üzrə ekspert Kamran Əsədov deyib.

O bildirib ki, şagirdlər artıq bir aya yaxın müddət ərzində imtahan cavablarını gözləmeyecek, müellimlərinin köməyi və DİM-in saytındaki etalonlarla yoxlamaqla illkin

balları ilə bağlı məlumatlı olacaqlar: "Ümumilikdə 52 min şagirdin iştirak etdiyi imtahanların sual kitabçaları əsasında illkin nəticələri təhlil etdik. Deyə bilərik ki, Azərbaycan dili fənnindən test tapşırıqları orta ümumtəhsil məktəblərinin tədris proqramına uyğun idi. Xüsusiyyət cəlb edən yeni tipli suallar var idi ki, onlar da əsasən dilin qrammatik qaydalarını özün-

de əks etdirirdi.

Riyazi biliklərlə bağlı test tapşırı-

riqləri orta ümumtəhsil məktəblərinin tədris proqramına tamamilə uyğun idi. Məntiqi-riyazi test tapşırıqları orta ümumtəhsil məktəblərinin tədris proqramlarında da yer alır və test tapşırıqlarında öz eksi-ni tapmışdı. Xarici dil ilə bağlı isə vəziyyət kifayət qədər yaxşıdır. Artıq sevindirici haldır ki, şagirdlərimizin ingilis dili ilə bağlı bilgiləri nəzəri deyil, praktiki bilgilərdir. Bu bacarıqların yoxlanılması üçün onlar dinième tipli test tapşırıqlarında öz bacarıqlarını nümayiş etdirirlər. Ümumilikdə 3 mart tarixində keçirilən imtahanın test tapşırıqları orta ümumtəhsil məktəblərinin tədris proqramı və kurikulum məzmununa uyğun idi. Bu ilki imtahan sualları əvvəlki illərlə müqayisədə kifayət qədər rahat idi".

Səbinə Hüseynli

Ermənistanda Paşinyanın Parısdə qoyduğu anti-Rusiya tendensiyası güclənmişdir. Gəzəyon baş nazirin komandasının qalan hissəsi də rusofobik hissələrin orkestrinə qoşulur. Belə ki, Ermənistən parlamentinin sədri, de-yure ölkədə ikinci şəxs olan Alen Simeonyan jurnalistlərə bildirib ki, Rusiya sərhədçiləri Yerevanın Zvartnots hava limanını tərk etməlidirlər. O, həmçinin Rusiya sərhədçilərinin Ermənistəni qoruya biləcəyinə şübhə etdiyini bildirib.

Göründüyü kimi, Ermənistanda anti-Rusiya ehval-ruhiyyəsi sürətə artır və getdikcə də artacaq. İrəvanın KTMT-ye üzv ölkələrdən olan tərefdaşlarının bu tendensiya barədə ekspertlər "Caliber" analitik mərkəzine fikirlərini bildiriblər. Ekspertlərin şəhərlərini oxucularımıza təqdim edirik.

Belarus Dövlət Universitetinin Beynəlxalq Münasibətlər fakültesinin Beynəlxalq Araşdırma Mərkəzinin direktoru Oleq Leşçeniyukun sözlerinə görə, Belarusun özü Ermənistənin KTMT üzvlüyünün dondurulması ilə bağlı kifayət qədər sakitdir, Minsk üçün bu addım gözənlənilən idi, çünki Paşinyan keçən ilin noyabrda Belarus paytaxtında keçirilən KTMT sammitinə gəlməmişdi.

"Moskva Ermənistəni sərt cəzalandıracaq?

"İndi Kreml anlamış isteyir ki, Yerevanın anti-Rusiya ritorikasında nə qədər irəli getməyə hazırlıdır, Paşinyan və onun tərəfdarları daha nəyə imkan verəcək. Nəzəre alsaq ki, Paşinyan tezislerinin eksəriyyətini Qərble eləqələndirir, daha kəskin hücumlar da eşidilə bilər. Lakin baş nazir Paşinyan və spiker Alen Simeonyanın artıq özlərinə icazə verdikləri hərəkətlər Rusiyada böyük hiddətə səbəb olur. Ona görə də hesab edirəm ki, Moskvadan rəsmi reaksiya gələndə bu, heç kime zəif görünməyəcək", - Gerdin qeyd edib.

Ekspertin fikrincə, görünən odur ki, İrəvan sadəcə olaraq işə salınmış ritorikanın risklərini lazımi səviyyədə qiymətləndirmir.

gündən faydalananır.

"Ona görə də Avrasiya regionunda təsiri ni artırın istənilən təşkilatın, ister KTMT, isterse də ŞOT-in nüfuzdan düşməsi istiqamətində davamlı olaraq işlər aparılır, Rusiya və Çini cilovlamaq cəhdləri edilir. Qərb, əslində, baş verən dünyada öz əhəmiyyətini

azaltmaqla maraqlı deyil və istənilən vasitə ilə Ermənistanda nəzarəti möhkəmləndirməyə çalışır", - Leşçeniyuk əlavə edib.

Onun sözlerinə görə, Ermənistən bu məqsədlər üçün istifadə olunacaq daha bir alətə çevrilir.

"Əlbəttə ki, Qərb mərkəzləri Ermənistən əhalisi arasında informasiya-kommunikasiya fealiyyəti de işleyir, Qərb ideyaları, ideologiyası tətbiq olunur. Ermənilər Qərbe can atmaq kimi Ukraynanın acı təcrübəsinə diqqət yetirməlidirlər. Bu baxımdan, Belarus lideri Lukaşenko ermənilərə kifayət qədər müdrik məsləhətlər verib- tələsik qərarlar qəbul etməyə tələsməmək lazımdır", - Leşçeniyuk bildirib.

Eyni zamanda, rusiyalı politoloq Vladislav Gerdin fikrincə, Moskvanın erməni siyasetçilərin ittihamlarına cavab verməyə tələsməməsi də təsadüfi deyil.

Və təbii ki, Fransanın dəstəyi çox təsireddi bonusdur, lakin gələcəkdə Ermənistənin təhlükəsizliyini kimin təmin edəcəyi tamamilə qarşılıqlıdır. Axi Rusiyadan başqa heç kim bu problemi həll edə bilmir.

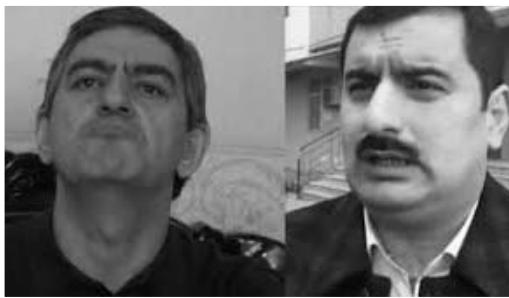
"Ermənistən özü həll olunmayan ziddiyətlər dolaşılığına çəkilir. İndi İrəvanda yenidən "rus kətan"larını yumağa başlayıblar, amma məsələn, Paşinyanın Qərb silahlarının tedarükünü artırmaq cəhdlərinin, eləcə də İran sərhədi yaxınlığında Fransa və Amerika keşfiyyat xidmətlərinin olmasının axırı nə olacaq? Tehran qəzəblənse necə olacaq? Axi Moskva bu dəqiqə özünü nəzakətə geri çəkə bilər və bu halda erməni dövlətçiliyindən təkcə buynuzlar və ayaqlar qalacaq", - deyə V.Qerdin yekunlaşdırıb.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Rüfət Səfərov Əli Kərimlinin troluna çevrildi

Rüfət Səfərovun Bakıda səfərdə olan Almaniya Bundestaqının deputatları ilə görüşündə ölkəmiz haqqında böhtanlar səsləndirməsi onun dağıdıcı müxalifətin ucuz təmsilçisi olduğunu təsdiqlədi

Konkret fəaliyyətə və əmələ malik olma-yan dağıdıcı müxalifət və onların etrafında vurnuxan trollar hər bir yeni addımları və açıqlamaları ilə özlerini ifşa etmiş olurlar. Xüsusi-ile də Əli Kerimli, İlqarə Məmmədov, Cəmil Həsənli, Arif Hacılı və digərləri daha çox ittiham obyektiyinə çevrilirler. Görünən isə ondan ibarətdir ki, başlıpozuq dəstədən ibarət olan dağıdıcı ünsürler ictməi qınaqdan netice çıxartırlar. Əksinə, kor-koranə şəkildə ikrəh doğuran fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Bu da onu təsdiq edir ki, dağıdıcı ünsürler xarici ağaları qarşısında ele bir öhdəliy götürübər ki, həmin öhdəliyi pozmaq cəsarətine malik ola bilməzər. Hətta düşünmək olar ki, C.Həsənlinin, Ə.Kerimlinin, A.Hacılınin və digərlərinin xaricdə aldıqları mülkü, obyektləri üzərlerinə öhdəliklər götürdükləri ağalarının maliyyə dəstəyi hesabınadır. Öhdəliklər yeri-ne yetirilməkdən imtina ediləcəyi təqdirdə dağıdıcı ünsürlerin obyektləri əllərindən çıxa bilər. Ona görə də Ə.Kerimli, A.Hacılı, C.Həsənli xarici məkrli dairələrdən hansı tapşırıq gəlirsə, onu derhal icra etməyə çalışırlar. Baxmayaraq ki, niyyətləri və məqsədləri iflasa uğrayır, lakin cəhdlerindən qalmırlar. Hətta o dərəcə de xarici dairələrə bağlıdırular ki, ümum-xalq hüzn günlərində belə təxribatlar törətməyə cəhdler göstərirler. Bu günlər Xocalı soyqırımının ildönümü zamanı Ə.Kerimlinin və etrafında olan trolların "Ana harayı" abidəsinin önünde aksiya keçirməyə cəhd etmələri onları əxlaqdan və mənəviyyatdan böyük həcm-də uzaq olduqlarını göstərdi. Bir daha məlum oldu ki, dağıdıcı müxalif ünsürler milli matəm günündə xalqın yanında olmaq, xalqla eyni dərdi bölüşmək hissindən uzaqdır.

Rüfət Səfərov xalqa deyil, dağıdıcı müxalifətə xidmət etməyə üstünlük verdi

Diqqətçəkən rüsvayçı hal ondan ibarətdir ki, sıralarına yeni trollar cəlb etmək öz utan-cəverici hərəkətlərini və əməllərini inkişaf etdirməyə çalışırlar. Əsasən də, siyasətənmiş QHT rehberləri daha çox dağıdıcı ünsürərin məkrli fəaliyyətlərinə ortaq olurlar. Düzdür, bu ortaqlıq heç de təəccübü görünürmür. Çünkü Azərbaycanda elə siyasi partiyalar, QHT-lər, saytlar və qəzetlər var ki, eyni mərkəzdən

maddi və mənəvi dəstək alırlar. "Abzas Media", "BBC Azərbaycan", "Azadlıq" qəzetiñin sayı və digər bu kimi digər saytlar Frank Şveber, Kristofer Smit və digər ermənipərəst senator və parlamentarilər kimi Azərbaycana qarşı qərəzi mövqə sərgileyib, böhtan xarakterli informasiyalar paylaşırlar. Artıq "Abzas Media"nın bir neçə əməkdaşının xarici maraqlı dairələrdən maliyyə yardımçıları almalarını sübut edən istintaq materialları əsasında cinayət işi qaldırılıb və həbs olunanlar var. Ele QHT rehberləri də var ki, onlar da birbaşa Ə.Kerimlinin, C.Həsənlinin, A.Hacılının məqsədyönlü qərəzi təbligatı uyardıq onların ucuz tollarına çevrilirler. Belələrindən bir də "Müdafie Xətti" insan haqlarını müdafiə təşkilatının icraçı direktoru Rüfət Səfərovudur. Bu, o mexluqdır ki, dövlətimiz onu oxutdurmış, təhsil vermiş, nəhayət, yüksək etimad göstərərək prokurorluq orqanlarına işə qəbul etmişdir. Gösterilən diqqət və qayğını dəyərləndirib, dövlətə və xalqa xidmət etməkdənəsə, dağıdıcı müxalifətin qazanının dibini yalayanlardan olmağa üstünlük verdi.

R.Səfərov Bundestaqın deputatları ilə görüşdə Ə.Kerimlinin təqdim etdiyi böhtan xarakterli tezislərə uyğun fikirlər səsləndirib

Görünən faktlar ondan ibarətdir ki, R.Səfərov bütün imkanları ile Ə.Kerimlinin tezislərini icra etməyə çalışır. O, gah sosial şəbəkələrdə ölkədə guya insan hüquq və azadlıqlarının pozulduğunu iddia edir, gah da söz və mətbuat azadlığı sahəsində ciddi qüsurların olduğunu uydurur. Lakin əlində ciddi, əsaslı fakt yoxdur. Sadəcə danışır və sayıqlayırlar. Haqlı olaraq onu tanıyanlar fikirlərini boşboğazlıq kimi qiymətləndirirlər. Məhz belə sayıqlamalarına görə haqqında cinayət işi qaldırılmış və həbs olunmuş. Ancaq yene də dövlətimiz böyük humanistlik göstərərək onu əvvəl etmiş və azadlığa çıxmışına yardımçı olmuşdur. Təəssüf ki, bu mexluq etdiyi başboğazlığına görə dövlətdən və müvafiq şəxslərdən üzər istəmkəndənə, bədəməllərini davam etdirmək yolunu tutdu. Hətta bütün varlığı ilə özünü dağıdıcı müxalifətə təslim etdi. Hansı daşı qaldırırdısa altından R.Səfərovun qərəzli açıqlamaları çıxdı, hansı məhkəmə prosesi oldusa, orada R.Səfərovun özünün belə anlamadığı yanaşmaları nümayiş etdirildi, sosial şəbəkələrdə, internet TV-lər də R.Səfərovun Ə.Kerimlinin tezislərinə uyğun şər və böhtanları səsləndirildi. Bütün bunlar bir daha təsdiqlədi ki, bu üzənəraq "hüquq müdafiəçi"si həbsxana həyatı yaşasa da islah olunmayıb.

FELYETON 5 əsr əvvələ, 5 əsr sonraya...

İndi neçənci əsrdir? Mən biləni XXI. Amma şübhə edirəm. Həqiqətde görəsən neçənci əsrdir? Düşünsəniz ki, başım xarab olub, vallah in-cimərəm.

Çünki XXI əsri yaşayışın çok az adam var bu ölkədə. Sual versəniz ki, bu ne deməkdir. Onda mən də cavab verəm ki, sizi bilmirəm, mən əksər insanın 5 əsr əvvələ, eksərinin isə 5 əsr sonrada yaşadığını görürəm. Ele buna görə de cixara bilmirəm ki, indi hansı əsrdayı.

Məsələn, sırağagün eştidim ki, Salyanın Pambıqkendində 11-ci sinif şagirdi ana olub. Bu kimi hadisə ilə tez-tez qarşılaşıraq. Lakin sonuncu olduğu üçün ona göre bunun adını çəkməli oldum. Ele bu hadisədən sonra düşünürəm ki, biz hansı əsrde yaşayırıq? Axı haradasa, 5 əsr bundan əvvəl elə ki, nəcə deyərlər, qızlar kəkili çıxardı, verirdilər gedirdi əre. Hələ yazılıq qızlar anadan olanda atalar vardi ki, başına daş düşürdü. Evinin yixildiyini, tufağının keçdiyini düşünenler də vardi. Bu yazılı qız elə ki, 11-13 yaşına çatdı, özündən iki o qəder yaşıyla verib başından edənlər də vardi.

Məsələ burasındadır ki, XIV-XV əsrde olanlar indi də var axı. O günləri 15 yaşlı qızı 35 yaşlı kişiye nişanlamadılar? Keçən il buna bənzər bir hadisə də olmuşdu. Qızların erkən nikah məsəlesi isə bitmir ki, bitmir. Budur, Salyanda 11-ci sinif qızları nişanlıdır. Elə ha eşidirik ki, Fatmagülün 15 yaşlı qızı ətə getdi. Səkinəxanımın 14 yaşlı qızı uşaq doğdu. Hələ bunlar olanların bir faizidir. Eşitmədiyimiz nələr var, onu da Al-

lah bilir. Bax elə buna görə bilmək isteyi-

rəm ki, biz hansı əsrde yaşayırıq?

Vallah, sağa baxırsan, sonra da dönbə sola baxırsan, anlaya bilmirsən ki, indi hansı əsrdir. Bir tərəfdən əşrə gedib qızları başımızdan edirik, bir tərəfdə isə əşrə gedib lütfəşən, yolda, Küçədə öz-özüne danişan, gülən, yemək yeyən, suyu başına çəkən, bir sözə, bu əşrə qədər görmədiklərimizi edən insanlarla qarşılaşıraq.

Məlum məsələ, indi qadınlı-kişili əyninə paltar geyinən az adam qalib. Bunlara baxanda həmişə düşünürəm ki, beş ilə kimi camaat lüt gəzəcək. Küçədə qulaqcıqla, gözü telefonda gəzən adam görəndə deyirdim ki, beş ilə hamı küçədə toqquşub bir-birinin başına partladacaq. Lakin nə beş il? Budur, lütfəşəm də bu gündədir. Qulaqda qulaqcıq, öz-özüne danişib, gülən, yanından ötenin "bismillahir-rəhmanir-rəhim" deməsinə səbeb olan adamlar da bu gündədir.

Bax, elə bu səbəblərdən bəzən çəşib qalıram, indi hansı əsrdeyik? Göresən bu əsrləri bir-birinə qarışdırın, yerini dayışın hansı qüvvədir? Bəlkə yediyimiz qidalara başımızı xarab edib? Biz nə yedik ki, bu günlərə qaldıq? Sünidə qidalarmı, GEMO məhsul-larımı bizi bu günə saldı? Yoxsa broyler toyuqlar, 3-ü 10 manata xəstə ruhlu "çolpalar", mənşəyi, istehsalı, tərkibi laboratoriyalara belə qarənləq qalan yaqlarını?

Bəlkə içdiyimiz su? O su ki, tərkibi yoxlama aparatını yandırıb yaxar. Bəlkə ududumuz hava? O hava ki, bir evdən çıxan 4 maşının buraxdığı tüstünü ciyərlərinə çəkir. Göresən bunların hansı bizi bu güne qoydu ki, əsrləri qarışdırıq bir-birinə? Gah əvvələ, gah sonrada yolculuqda girinc-giryan olduq: itirdik itirə bildikcə, batırıdık, batırı bildikcə...

Hə, indi hansı əsrdeyik? Deyə bilərsinizmi? Bilən varsa, desin, biz də bilek!

Mətanət Məmmədova

Həm də bu məsələdə onun "fədakarlığı" onu sezdirdi ki, bu mexluq Ə.Kerimlinin qoynuna sıyınlamaqla, ondan müyyən status almağa çalışır. Daha doğrusu R.Səfərov Ə.Kerimlinin müavini olmağa can atır. Bununla o xarici məkrli maliyyə mərkəzlərindən dərəcə qrant ala biləcəyini düşünür. Tez-tez Avropa strukturları ilə əlaqələr qurması və AXCP-nin ideya-siyasi xəttini onlara bölməsi məhz arzusunda olduğu AXCP sədr müavini vazifəsini reallaşdırmaq isteyi ilə bağlıdır. Ötən həftə o Bakıda səfərdə olan Almaniya Bundestaqının Hüquq Məsələleri Komitəsinin ayrı-ayrı fraksiyaları təmsil edən deputatlari ilə də görüşüb. Almanıyanın Bakıdakı sefirliyindən baş tutan görüşdə R.Səfərov ölkəmizlə bağlı Ə.Kerimlinin təqdim etdiyi böhtan xarakterli tezislərə uyğun fikirlər səsləndirib. Görüşdən sonra özü də utanıb-çəkinmədən etiraf edib ki, o almaniyalı deputatlara Azərbaycanda "insan hüquqlarının mövcud durumu, repres-

siv mühit, siyasi ağırlıqlı inzibati və cinayət təqibləri, medianın, vətəndaş cəmiyyətinin, hüquq müdafiə təşkilatlarının veziyəti, xüsusi-ile, Almaniyadan depositasiya edilən, sonradan saxla ittihamları üzrə həbs edilən, bəzi hallarda işgəncələrə maruz qalan müxalif fealların işləri, inancı şəxslərin kütləvi həbsi ilə bağlı onlara şikayətlərini çatdırıb".

Görüşdə iştirak edən Almanıyanın Azə-

baycandakı səfiri Ralf Horlemann R.Səfəro-

vun böhtanlarını səsləndirərkən gülməsi bir

sıra məsələlərə aydınlıq getirib. O mənədakı

həmin şər və böhtanları bir qədər əvvələ

AXCP sədri Əli Kerimlinin Ralf Horlemann ilə

görüşündə ifade olunmuşdur. R.Səfərovun

yenidən eyni ittihamları dələ gətirməsi bir də

ha onu təsdiq etmiş olur ki, tərəflər xaricdəki

merkezi şəbəkədən verilən tapşırıqları "ləy-

ILHAM ƏLİYEV

"Ramazandan sonra da bu gözəllikləri qorumaq lazımdır"

MÜNASİBƏT

Ramazan ayında möminlər mənəvi olaraq kamilləşirlər. Əsas məsələ nəfs üzərində qələbə almaq bacarıqlıqdır. İnsan nəfsini alışdığını lezzətlərden uzaq tutaraq nəfs üzərində qələbə qazanır. Beləliklə, zikrlər, tövbe edərək, Qurani-Kərimi bol-bol oxuyaraq belə gözəl vərdişlər edirlər.

Ramazan bayramını birinci növbədə bütün milletlər, müsəlmanlarla

berabər qeyd etmək, birlikdə Ramazan bayramının gözəlliklərini hiss etmək lazımdır. Ramazanda qazandığımız alış-qanlıqların Ramazanda qalmaması lazımdır. Səkit, səbirli, şükr edən, Allahın verdiyi nemətlərin qədrini bilən insan

oluruqsa, eyni zamanda pis işlərdən daha çox çəkinirik, yemeyimizi paylaşımayı, fəqirlərə el tutmaq kimi alışqanlıqlar eldə etdiyimiz kimi buları Ramazanın xaricinə de daşımaq lazımdır. Bayramlar yemə və bayram süfrələri təşkil olunması, qohumların ziyyərət edilməsi, onların dualarını almaq, kiçiklərə də hədiyyələr vermek lazımdır ki, onlar bu bayramın nə mənaya geldiğini idrak etsinlər, könüllərində Ramazan orucu haqqında sevgi oyansın".

Söylü Ağazadə

COP yolu: bizi nələr gözləyir?

1980-ci illerin sonlarından başlayaraq, insan faktörünün, iqlim sisteminə mənfi təsirini və təzyiqini azaltmaq məqsədilə Birleşmiş Millətlər Təşkilatının və beynəlxalq teşkilatların rəhbərliyi ilə bir sırə işlər həyata keçirilir. BMT-nin iqlim dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyası (UNFCCC) 1992-ci ilde, Kioto Protokolu (KP) 1997-ci ilde, Paris Protokolu (PP) isə 2015-ci ilde imzalandı. UNFCCC, KP və PP, istixa-na qazı emissiyalarını məhdudlaşdırmaq üçün hüquqi tənzimləmələr tətbiq etməklə yanaşı, həm də beynəlxalq emissiya ticarəti, texnologiya və kapital məsələlərində də getdikcə feallaşıblar.

Iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə kontekstində yaradılmış UNFCCC-nin qüvvəyə minməsindən sonra, tərəflərin feal iştirak etdiyi, COP kimi tanıdığımız toplantılardan keçirilməye başlandı. Tərəflərin ilk konfransı olan COP 1, 1995-ci ilde Almaniyanın Berlin şəhərində təşkil olundu. Yaponianın Kyoto şəhərində Kyoto Protokolunun qəbul edildiyi COP 3, və Fransada, Paris Sazişinin qəbul edildiyi toplantı isə COP 21 kimi tarixa düşdü. Sazişin tətbiqi ilə bağlı danışçılar hər il noyabr ayında müxtəlif ölkələrin ev sahibliyi ilə keçirilir.

COP, bu konvensiyanın en üst qərarverici orqanıdır. Konvensiya tərəfdən olan, onu ratifikasiya edən ölkələr COP-da təmsil olunurlar. Hazırda bu ölkələrin sayı 198-dir. COP28 adlandırılaraq 28-ci konfrans 2023-cü ilin 30 Noyabr-12 Dekabr tarixlərində Birleşmiş Ərab Əmirliklərinin Dubay şəhərində keçirilib. Konfransda dünyanın 195 ölkəsindən təxminən 97 min nəfərdən çox nümayəndə heyəti iştirak etdi. Növbəti, COP29 olaraq adlandırılaraq 2024-cü ilin 11-24 noyabr tarixlərində Bakı şəhərində keçiriləcək. Buna, COP28 konfransında iştirak edən 195-dən çox ölkənin yekdiliklə səsverməsi nəticəsində qərar verilib. Bakıda keçiriləcək COP29 konfransı çərçivəsində dünyadan təxminən 190-dan çox ölkəsinə təmsil edən 80-100 min nəfərə qədər nümayəndə heyətinin qəbul edilməsi gözlənilir.

Azərbaycanın nələr öhdəsinə düşür?

Iqlim sazişində tərəfdən çəvrilmiş ölkəmizin üzərinə düşən öhdəlikləri dəstekləmək məqsədilə qarşıda bir çox vəzifələr dayanır. Beynəlxalq teşkilatlar və müqavilələr çərçivəsində ölkəmizin yerinə yetirməli olduğu vəzifələrdən ən vacib, beynəlxalq hesabatların hazırlanması töhfə vermekdir. Iqlim dəyişikliyi və yaşıl inkişaf siyasetlərinin müyyəyen edilməsi və "2053-0 Emissiya Hədəfi"nə uyğun olaraq strategiya-fealiyyət planlarının hazırlanması üçün lazımi elmi əsas yaratmaq istiqamətində məhsuldar işlər görməliyik. Tərəfdən ölkələr həmçinin, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə və yaşıl dünyadan inkişaf üçün zəruri olan yerli və beynəlxalq maliyyə resurslarını araşdırmaq, akademik araşdırmalar aparmaq üçün imkanlarını səfərbər edir.

Bundan əlavə, qlobal, yerli və sektoral iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşma ehtiyaclarını müyyəyen etmək üçün araşdırmalar aparmaq, habelə, iqlim dəyişikliyinin təsirlərini müyyəyen etmək üçün modelləşdirmə və risk qiymətləndirmə tədqiqatlarının aparılması, risk xəritələrinin hazırlanması da bu vəzifələrə daxildir. Iqlim dəyişikliyi fealiyyət planlarının monitorinqi və qiymətləndirməsi, həm ölkə, həm də qlobal səviyyədə istixana qazları emissiyalarının monitorinqi və qiymətləndirilməsi, istixana qazı emissiyalarının azaldılması ilə bağlı sektorluların stratejiya müəyyənləşdirilməsi işlərinə töhfə vermek də tərəfdən ölkələrin vəzifələrinə aiddir.

Qlobal təhlükə hamını hədəf alıb

Iqlim dəyişikliyi və qlobal isti-ləşmənin miqyası ABŞ-in Oregon Universitetinin rəhbərliyi ilə dünyadan müxtəlif universitetlərindən olan alimlər tərəfindən hazırlanın "2023-cü ildə iqlim dəyişikliklərinin Vəziyyəti: Naməlum Ərazilər Giriş" adlı hesabatda müzakirə edilib. Oregon Universitetinin professoru Dr. Vilyam J. Ripple 2023-cü ilin dünyadan müxtəlif yerlərində iqlim dəyişikliyi ilə bağlı ekstremalların çox olacaq bir il olacağını qeyd edir. O bu problemdə diqqət çekərək, qlobal orta temperaturun hər 0,1 dərəcə artmasının milyonlarla insanın ölümüne səbəb ola biləcəyi barədə xəberdarlıq edib.

"BioScience" jurnalında dərc edilən araşdırmanın aparan müte-xəssisler, dünyadan iqlim dəyişikliyi mühəsirəsində olduğunu deyirlər. Bildirilir ki, alimlərin onilliklərdir xəberdarlıq etdiyi məsələlər artıq özünü bürüze verir, daha əvvəl heç kimin görmədiyi iqlim fenomenləri ilə qarşılaşma halları çıxılır. Hesabatda 2023-cü ilin dünyadan müxtə-

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

*Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın
Inkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə
"Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi"
istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb*

sabitliyə doğru getdiyinin əlaməti kimi qiymətləndirir, bəşəriyyətin in-di "naməlum iqlim qurşağına" daxil olduğunu deyirlər. 2023-cü il, iyulun 7-də Antarktidada aparılan ölçmələrə görə, dəniz buzu bu günde dək məlum olan ən aşağı səviyyəyə enerək, 1991-2023-cü illərdəki orta hesabla 2,67 milyon kvadrat kilometrənən aşağı düşüb, Qrenlandiyada buzlaq kütlesi isə rekord səviyyədə azalıb. Ötən il okeanlarda turşulaşma da artıb.

Meşələr azalır, daşqınlar artır

Hesabatda, okeanların istiləşməsinin, dəniz canlılarının ölümüne və genişməqası tropik firtinaların artmasına səbəb olduğu bildirilib. COVID-19 pandemiyasından sonra karbon emissiyalarının yenidən artdığı vurgulanır. Hesabatda, illik qlobal kömür istehlakının 2022-ci ildə bütün dövrlərin ən yüksək səviyyəsinə çatdığını diqqət çekili-

dən artdığı vurgulanır. Hesabatda, illik qlobal kömür istehlakının 2022-ci ildə bütün dövrlərin ən yüksək səviyyəsinə çatdığını diqqət çekili. 2021-2022-ci illərdə 17% artım olsa da, bu nisbetin qalıq yanacaq istifadəsi ilə müqayisədə 15 dəfə aşağı olduğu qeyd edilir.

Hesabatda, 2021-2022-ci illərdə qlobal ağac örtüyü itkisinin 9,7 faiz azalaraq 22,8 milyon hektar, Braziliyada Amazon meşələrindəki itkinin isə 11,3 faiz azalaraq 1,16 milyon hektaradək azalması müsbət hal kimi qiymətləndirilir. Alimlərin fikrine görə, insanlar artıq meşələrin azalmasını dayandıracaq iqtidarda deyil. Hesabatda 2022-ci ildə ABŞ-da meşə yanğınlarının təsirinə məruz qalan ərazilərin həcmi, əvvəlki ilə nisbəten 6,3 faiz artaraq 2,88 milyon hektardan 3,07 milyon hektara yüksəldiyi, ötən ilin iyul ayında Kentukki və Missouri ştatlarında baş verən daşqınların 1 milyard dollar zərər vurdugu vurgulanır.

Alimlər hesabatda, 2023-cü ildə Liviya baş verən sel fəlakətinin minlərlə insanın ölümüne və ən azı 2 milyard dollar zərərə səbəb oldu-

ğunu, Hindistanın şimalında iqlim dəyişikliyinin təsiri ilə şiddetlənən musson yağışlarından sonra meydana gələn sel və torpaq sürüşmələrində, 100-dən çox insanın həyatını itirdiyini xatırladır. Çinin paytaxtı Pekində 147 min evin zərər gördüyü, son 140 ilin ən güclü yağışları nəticəsində baş veren selə və Myanmada 145 nəfərin həyatını itirdiyi Moça tropik siklonuna da istinad edən alimlər, bu nümunələri iqlim böhrəni ilə bağlı felakətlərin ilk xəberdarlığı kimi qiymətləndirir.

Alim: "Bəşəriyyəti xəbərdar etmək borcumuzdur"

Hesabatın aparıcı müəllifi və Oregon Universitetinin Meşə Eko-sistemləri və Cəmiyyəti Departamentinin müəllimi Ripple araşdırmanın qiymətləndirərkən ümidi verici danışmayıb. Bəşəriyyəti dağdıcı təhlükələrə qarşı xəbərdar etməyi bir alim olaraq borlu hiss etdiyi və bunun üçün bu araşdırmanı həyata keçirdiyini deyən alim, araşdırmanın məqsədinin, cəmiyyəti və qərarverici orqanları iqlimin təhlükəli vəziyyət almışlığı ilə bağlı maarifləndirərək daha ciddi addımlar atmağa sövq etmə olduğunu bildirib.

Iqlim dəyişikliyinin təhlükəli həddə çatdığını və qısa müddətə bərpasının mümkün görünmədiyi diqqət çekən Ripple deyir ki, sadəcə hər 0,1 dərəcə istiləşmə millionlərlə insanın ölümü ilə nəticələnə bilər. Ona görə də bu cür istiləşmənin qarşısını almaq çox vacib-

dir. Qalıq yanacaqlardan istifadənin azaldılması bizim əsas prioritetimiz olmalıdır. Buna görə də alimlər, dünya ölkələrini, mədən yanacaqlarının istifadəsini tədricən azaltmağa və dayandırmağa, kömürden istifadəni ləğv etməyə və qalıq yanacaqların yayılmasının qarşısını almağa çağırır. Həmçinin, meşələri qorumaq və yaşıllaşdırma mani yaxşılaşdırmaq prioritət məsələdir. Hesabat belə bir cümlə ilə yekunlaşır: "Həzirdə müşahidə etdiyimiz fəlakətli iqlim təsirlərini nəzərə alaraq, zərərləri və insan itki-lərini minimuma endirmək, təhlükəsiz iqlim uyğunlaşması üçün ciddi maliyyə qaynağı lazımdır".

Lale Mehrali

Şəhər və kənd məktəbləri arasındakı fərq NƏDİR?

MÜNASİBƏT

“Şəhər və kənd məktəbləri arasında təhsil və tərbiyə fərqləri, burada ətraf mühitin təsiri məsəlesi çox ciddi olduğu qədər də kölgədə qalmış məsəledir”. Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında təhsil eksperti Elmin Nurizadə deyib. O bildirib ki, bu məsələnin işıqlandırılmasına və təhlilinə ciddi ehtiyac vardır: “Ötən heftə televiziya kanallarının birində bu mövzu ilə bağlı müzakirə getdi. Bəli, gəlin etiraf edək ki, bu gün də şəhər və kənd məktəbləri arasında təhsil və tərbiyə məsələsinde müəyyən fərqlər var. Hələ ki, təhsil istiqamətini bir kənarə qoyma. Telim-tərbiyə məsələsinə toxunaq. İnsan, şagird, müəllim amili hər yerde - şəhərdə, kənddə də eynidir. Amma burada nisbet məsəlesi var.

Şəhərdə tərbiyə məsəlesi daha çox qıraq obyektinə çevirilir, şagird davranışın pozuntularına daha çox rast gelinir, yoxsa kənddə?

Birmənəli şəkildə buna daha çox şəhər məktəblərini misal göstərə bilərik. Şəhər məktəbləri elədir ki, burada məktəb daha çox sosiallaşır. Məktəb kəndin atributuna çevrilir. Burada məktəbdəki müəllimlər, direktor kəndin daim içinde olurlar. Şagirdlərin valideynləri ilə tez-tez ünsiyyət qurmaq imkanları var, hamı bir-birinin evini tanır, hamı bir-birinin üzünü görür, salamlasır, müəyyən məsələlərde hörməti qorumağa mecbur olurlar. Kənd mühitində böyük hər bir şəxs mənim fikrimi təsdiq edə bilər. Bu kənd daxilində münasibətlər, coğrafi olaraq yaşayış obyektiindəki münasibətlər oradakı məktəbə də öz təsirini göstərmiş olur. Təbii ki, istisnalar hər yerde var. Bəzən kənd məktəbində elə biabırçı hadisə ola bilər ki, onun şəhər məktəblərində baş vermesi ehtimal olunmaz. Amma biz ümumi nisbet məsələlərindən danışırıq. Məsələn, kənd məktəbləri hər zaman müəllim amilinə şəhər məktəblerindən daha yaxşıdır.

“Kend mühitinin məktəbe təsiri özünü bu gün daha çox telim-tərbiyə məsələsində göstərir. Tədris məsələsində isə şəhər və kənd məktəbləri arasında böyük fərqlər var. Burada istisnalara rast gəlirik. Elə kənd var ki, ziyanlılığı, məktəbə təsir ənənələri ilə fərqlənir, onun göstəriciləri, universitetə

qəbul olunan şagirdlərin sayı, ümumi nəticələr rayon üzrə görür ki, ilk sıralardan birini tutur. Məsələn, Tovuz, İsmayıllı, Lənkəran, Şirvanda bu cür kəndlər var. Onların təhsil ənənələri çox yüksəkdir və şagird nəticələri hər il yüksək sıralarda olur. Amma bunlar istisnadır. Biz isə ümumi gerçəklilikdən danışırıq. Ümumi götürdükdə bu gün şəhər məktəbləri kənd məktəblərini qabaqlayır. Səbəblər məlumudur. Mövcud infrastruktur, müəyyən şərait, mühit buraya misaldır. Məktəbin canı mühittidir. Deyə bilərsiniz ki, dövlət kitabları pulsuz verir. 7-ci sinifdə oxuyan şagirdə kənddə, şəhərdə də oxusa, həmin kitab verilir. Yaxud da, tədris programı vahiddir. Fərq mühitdədir. Məktəb sosial mühittidir. Şəhər məktəblərində yenilikləri izləyib təqib etmək daha rahatdır. Burada münasibətlər sistemi var. Bu münasibətlər sistemi həmişə şəhəri kənddən bir pillə öne çıxarı” - deyə o əlavə edib.

Söylü Ağazadə

2 il əvvəl itkin düşən qadın tanışı tərəfindən öldürülübmiş...

Bəş Prokurorluq və Daxili İşlər Nazirliyi əməkdaşlarının birgə fəaliyyəti nəticəsində 2022-ci ilin may ayında itkin düşmüş Abşeron rayon sakini, 1965-ci il təvəllüdü Bahar Məmmədovanın qəsdən öldürülməsi müəyyən edilib. SIA xəbər verir ki, bu barədə

hər iki qurum birgə məlumat yayıb. Qeyd olunub ki, Bahar Məmmədovanın 2022-ci il mayında itkin düşməsi faktı üzrə Abşeron rayon prokurorluğu və Abşeron rayon polis idarəsi əməkdaşlarının keçirdiyi çoxsaylı istintaq və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində onun Masazır qəsəbəsində birləşdə yaşıdığı evdə tanışı 1969-cu il təvəllüdü Könül Baxşəliyev tərəfindən qısqanlıq zəminində boğularaq qəsdən öldürülməsi, daha sonra isə həmin evin həyətində basdırılmasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Bahar Məmmədovanın meyitinin basdırıldığı yer Könül Baxşəliyevin istintaqa verdiyi ifade əsasında müəyyən olunaraq ekspert və prokuror-kriminalistin iştirakı çıxarılb, iş üzrə zəruri ekspertizalar təyin olunmaqla intensiv istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir. Könül Baxşəliyev Abşeron rayon prokurorlığında Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsilə istintaq edilən cinayət işi üzrə şübhəli şəxs qismində tutulub.

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

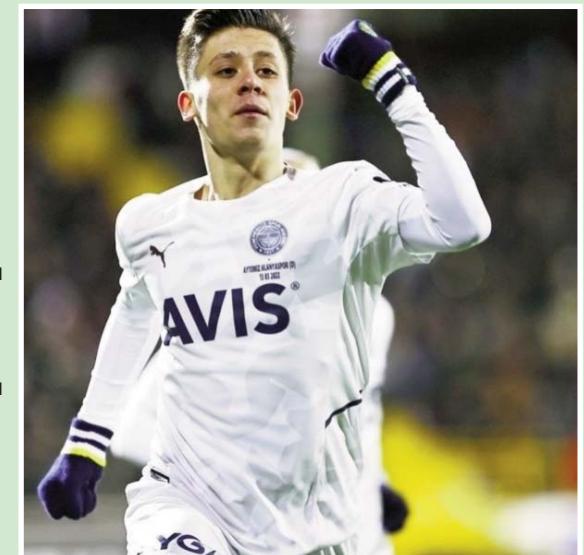
1. Azərpoçt Poçtdaşımı Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressinform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN
6 aylıq 79.20 AZN
1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı, təbrik və başsağılıqlarınızı dərc etməyə hazırlıq!

Arda Güler “Real”dan göndərilir

“Real”ın baş məşqçi Karlo Ançelotti futbolçusu Arda Gülerin gələcəyi ilə bağlı mövqeyi bəlli olub. QOL.az xəbər verir ki, bu barədə İspaniya mətbəti məlumat yayıb. Mütexəssis hesab edir ki, 19 yaşlı yarımmüdafieçinin inkişafı üçün onu icarəyə göndərmək lazımdır. Kilian Mbappenin PSJ-dən və braziliyalı futbolçu Endrikin “Palmeyras”dan gözlənilən transferi bu fikrə açıq şəkildə təsir edir. Ançelotti hələlik “Real”da Gülerə ehtiyacın olmadığını düşünür.

Baş redaktor:
Bəhrəz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.
Şəhadətnömrə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
“ƏLİNÇƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Qəzet bazar və
bazar ertəsində
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 3200